

Naivečiji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6 00
Za pol leta . . . \$3 00
Za New York celo leto . . \$7 00
Za inozemstvo celo leto . \$7 00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 151. — ŠTEV. 151.

NEW YORK, TUESDAY, JUNE 29, 1926. — TOREK, 29. JUNIJA 1926.

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV

NOV FAŠISTOVSKI ŠKANDAL

Par uglednih fašistov je bilo aretiranih v bančnem škandalu. — Vsled povelja Mussolinija so aretirali dvanajst mož; zaporna povelja so bila izdana za deset nadaljnjih. — Grof Lusignani in drugi aretirani so bili mogočni pod režimom Farinaccija. — Odobrenje jugoslovanskega dogovora.

RM, Italija, 28. junija. — Napori generalnega tajnika fašistovske stranke, Turatija, da izžene finančno korupcijo ter dvigne standarde politične morale v stranki, so rodili presenetljiv sad v razkritju velikega bančnega škandala, ki involvira na ducate visoko stoječih ljudi pod režimom Roberta Farinaccija, kateremu je sledil Turati kot generalni tajnik.

V teku zadnjih par dni je bilo aretiranih dvanajst mož, ki so vsi odlični v političnem, finančnem in trgovskem življenju, dočim so bila izdana zaporna povelja za aretacijo desetih nadaljnjih.

Obseg škandala, ki se tiče v glavnem korumpiranega vodstva zadev pred kratkim propale poljedelske banke v Parmu, je razviden iz dejstva, da je eden aretiranih Gianbattista Biaggi, švicarski generalni konzul v Genovi. Nadaljni zadržani so grof Luigi Lusignani, prejšnji predsednik banke, ki je skušal, kot trdi policija, izvršiti samomor, ko so ga prijeli; profesor Allesandro Groppali z vseučilišča v Parmu ter profesor Calvi in Ghibellini.

Govorice glede banke, ki je imela pet milijonov dolarjev depozitov ter dvajset cvetočih podružnic, so dosegle svoj višek, ko je banka dne 18. junija zaprla svoja vrata, potem ko je pričel Turati s preiskavo. Turati je nato predložil svoje izvide Mussoliniju, ki je ukazal takojšnjo akcijo.

Niso še objavili posebnih obdolžitev, katere so dvignili proti aretiranim možem, a velikanska politična važnost slučaja je razvidna iz pisanja napol oficijelnega Popolo di Roma, ki pravi, da je Parma vzradoščena in polna plakatov z naslednjimi napisi: — Beseda vojvode bo obveljala. Kavalirji v fašizmu in tatovi v ječah.

Dokler niso bile izvršene aretacije, je bil narod prepričan, da si ne bo nikdo drznil nastopiti proti Lusignaniju, kojega korenike vpliva so bile tako globoke, da se je zdel vsem absurden poskus, da se jih izruje, — pravi list nadalje.

BEOGRAD, Jugoslavija, 28. junija. — Odobrenje štiridesetih posebnih dogovorov, vključujočih Nettuno konvencije po debati, trajajoči dva dni, bo najbrž izrečeno s prav tako veliko večino kot jo je bilo mogoče dobiti za šest dogovorov, ki so znani kot beograjska konvencija.

Te različne pogodbe predstavljajo celoto ter bodo skušali z njimi likvidirati neštivilna tehnična vprašanja, ki so bila posledica vojne. Z njim hočejo normalizirati odnose med obema državama.

Dočim je ves blok v splošnem naklonjen Italiji, bodo Jugoslovani najtežje pogoltnili koncesije, vsebovane v beograjskih konvencijah, posebno pa klavzule, ki dovoljujejo Italijanom nakup zemljišč v notranjosti tridesetih milj od meje, kar je bilo prepovedano dosedaj vsem inozemcem. Dovolili bodo tudi italijanskim tvorničarjem s tvornicami v Jugoslaviji, da vzamejo v službo importirane Italijane. Posebno Dalmatinci, Hrvatje in Slovenci, so se bali, da bo imelo to za posledico nevarno italijansko penetracijo v Dalmacijo.

Sprejem teh konvencij, proti katerim so se obračale ljudske manifestacije, se smatra vsled tega za gotov znak, da ne bodo zadele Nettuno konvencije na nikake težkoče. Dejanski so roke parlamentarne opozicije vezane vsled dejstva, da se je sama pogodila glede beograjskih konvencij, ko je imela silo v svojih rokah.

Detroit gnezdo "nemoralnosti".

DETROIT, Mich., 28. junija. — Dr. E. Martin, urednik zdravniškega lista za Wayne County, je označil mesto Detroit za najbolj črno in okuženo mesto v Združenih državah. Svojo sodbo je oprl na preiskave navedenih razmer v avtomobilskem mestu, ki je ugotovila, da je v Detroitu 570 javnih hiš. Preiskava se je vršila tajno in jo je vprizoril komitej American Social Hygiene Society. Sinancirala jo je Rockefeller Foundation.

Portugalska ima diktatorja de Costo.

General Da Costa je postal diktator Portugalske. — Poslal bo v izgnanstvo vse politične jetnike.

LIZBONA, Portugalska, 28. junija. — General Gomez Da Costa je instaliral včeraj samega sebe kot vrhovnega vladarja Portugalske. Dekret, objavljen v uradnem listu, mu poverja vse politične moči ter polaga v njegove roke vse prerogative načelnika države.

Dekret, ki nosi podpis generala Da Coste, odpravlja tudi poše podgovornikov, zastopajočih državo pri dveh bankah, katerima je poverjena izdaja denarja.

Vsi politični petniki bodo izgnani iz dežele. Lahko jih spremlja jo njih družine ter bodo uživali prostost pod pogojem, da se ne vrnejo v Lizbono.

Vlada Da Coste je ustvarila večeraj vojaško upravo lizbonske občine. To se je uveljavilo potem, ko je general Da Costa odredil razpust obstoječe občinske vlade.

Portugalski rojalisti so objavili včeraj izjavo, v kateri zanikajo vsako zvezo z zadnjim vojaškim preobratom. To ugotovilo pravi, da se zadovoljuje rojalisti, vsi tisti, ki obstoječe krize ter namena vlade, da očisti javno administracijo ter oprosti deželo strankarskih vplivov.

LIZBONA, Portugalska 28. junija. — Vlada je odredila, da se bo vse zločine v armadi sodilo kot da obstoja vojno stanje. Trije dnevi so dovoljeni za izročitev bomb in orožja. Prepovedano je uvažanje orožja in municije, razven za šport.

General Gomez Da Costa je sprejel včeraj deputacijo revolucionarnih častnikov. Rekel jim je:

— Vsaki dan dobivam pretnje. Osebnost me ne vznemirja, a vznemirja me pretnje proti mojemu prenosovalnemu delu. Nadaljeval bom s svojim delom reforme v najbolj modernem zmislu ter v soglasju z modernimi idejami. Če bom opazil resno razcepjenost v armadi, se bom umaknil v privatno življenje. Novi proračun bo pripravljen dne 30. junija.

Upanje zunanjega min. Stresemanna.

Stresemann upa, da bo Francija okrevala. — Pravi, da je Evropa obsojena na večno sterilnost, dokler ne bo ustanovljen trajen mir.

BERLIN, Nemčija, 28. junija. Del sveta, v katerem živimo, je obsojen na večno sterilnost razven če se bo ustanovilo stalen mir. — je rekel zunanji minister Stresemann včeraj zvečer. V svojem govoru pred inozemskimi poročevalci na banketu, katerega se je pridružil v proslavo dvajsete obletnice ustanovitve Berlinske inozemske častniške zveze. Banket je bil tribut inozemskemu časopisju v Nemčiji in udeležili so se ga člani kabineta ter skoro cel se ga člani kabineta ter skoro cel diplomatni zbor.

— Skupni resimej svetovne vojne je beda in nesreča, katere so deležni tako zmagalet kot premagani, — je nadaljeval. — Vsi skupaj se moramo boriti ter najti pot iz kaosa. Če se nahaja danes Francija sredi finančne krize, ne

Podrobnosti o velikem potresu.

Potres je porušil dosti vasi na Egejskih otokih. — Dva tisoč hiš na otoku Rodos v razvalinah. — Trpela je tudi Kandija.

RIM, Italija, 28. junija. — Močni potres je porušil več kot dva tisoč hiš na otoku Rodos v Egejskem morju. Vsled neprestanih sunkov so največ trpele vasi Arkhangele, Armina, Apolakkia in Monolitho.

ATENE, Grška, 28. junija. — Izvanredno močan in dolg potres se je pojavil v soboto zvečer ob desetih v Kandiji na otoku Kreti. Potres se je povzročil veliko škodo in paniko med prebivalci. Tudi več človeških življenj je bilo uničenih vsled plazov, porušeni hiš in požarov, ki so izbruhnili v raznih delih mesta.

Soglasno z nekimi poročili, katero je izdal atenski observatorij, je bil potres brezprimerno močan in dolgotrajen. Središče potresa se je najbrž nahajalo med Cikladi in Kreto.

Vsa Kreta je bila prizadeta in potres so čutili tudi na Peleponezu, v zapadni Grški in na Jonskih otokih. Dosedaj še ni bilo mogoče ugotoviti obsega škode ter števila smrtnih slučajev.

JERUZALEM, Palestina, 28. junija. — Metereološki uradniki v Telaviv poročajo, da so registrirali potres v soboto zvečer ob desetih v severozahodnem delu mesta. Pojavilo se je pet sunkov, ki so trajali po eno sekundo in vsak naslednji je bil hujši. Tudi po ostanli Palestini so čutili slične sunke.

LONDON, Anglija, 28. junija. Več otokov Egejskega in Sredozemskega morja je trpelo večjo ali manjšo škodo vsled potresa, ki se je pojavil v soboto zvečer. Prav posebno močan je bil potres na Kreti in Rodosu, kjer je bilo porušeni več vasi, kot razvidno iz poročil, katere so dobile različne londonske tvrdke.

ALEKSANDRIJA, Egipt, 28. junija. — Tri minute trajajoč potres, ki se je pojavil ob devetih in petdeset minut v soboto zvečer, je pretresel dobesedno Egipt. Številne razpoke so se prikazale v velikih poslopih tega mesta, vendar pa ni bilo nikakih smrtnih slučajev.

KAJIRA, Egipt, 28. junija. — Heluan observatorij je sporočil danes, da je bil potres v soboto zvečer tako močan, da je spravil sežmograj izven akcije.

Tukaj ni nikakih izgub na življenjih in materialna škoda je bila majhna.

Tajna pogodba med U. S. in Mehiko.

WASHINGTON, D. C., 28. jun. Mehika in Združene države namestavajo skleniti pogodbo, vsebujočo deležne določbe glede trgovine z znanjem in omamljivimi sredstvi in glede "nevarnih inozemcev".

Nadaljne točke pogodbe se tičejo vtihotapljanja orožja iz Zdr. držav v Mehiko. goji noben narod bolj vročega nupanja za njeno finačno okrevanje kot Nemčija. Če ni Francija finančno stalna, bomo trpeli vsi. Stresemann je prosil inozemsko časopisje, naj deluje za mir. Istim mislim je dal izraza papeški nuncij Msgr. Pacelli, ki je pozval poročevalce, naj delujejo za mednarodni sporazum.

Kristu bi se slabo godilo v Londonu.

David Lloyd George je imel govor, v katerem je rekel, da bi smatrala sedanja Angleška Krista kot nevarnega prekucuha.

LONDON, Anglija, 28. junija. Kaj, če bi prišel Jezus Krist v London? — je vprašal v svojem letnem nagovoru na nekem baptistovskem cerkvenem zborovanju Lloyd George.

Prejšnji ministrski predsednik je omenil pamflet W. Steada, ki nosi naslov: "Če bi Krist obiskal Chicago". Rekel je, da se ne spominja, kakšna je teorija Steada glede učinka na Chicago, da pa je v dvomu glede sprejema, katerega bi bil deležen Krist, če bi v sedanjem času obiskal London.

Če bi bil On tukaj tekoni zadnje stavke, — je nadaljeval Lloyd George, — sem trdno prepričan, da bi bile vse njegove izjave izključene iz kolon The British Gazette. Modri uredniški svinčnik Winston Churchilla bi gotovo prečrtal pridige na gorl. Tajnik za notranje zadeve bi ga gotovo zasledoval kot človeka z nevarnim značajem, ki pridiga doktrine in principe, ki nasprotujejo našim napravam. Prihodnja izdaja Biblije, objavljena v dvajsetem stoletju, bi gotovo ne bila sestavljena iz spominov njegovih učencev, temveč iz zapiskov policije.

Stara doktrina, na temelju katere naj ima en del družbe vse dobre stvari in privilegije, ves st. silo, slavo in uživanje življenja, dočim naj ima drugi del le naporno delo in mizerno življenje, — je doktrina, katero uničuje krščanska vera.

Za zaščito moških pravic.

Na Dunaju je bila ustanovljena Liga, koje namen je pomagati nujni potrebi ter zavarovati pravice moških.

DUNAJ, Avstrija, 28. junija. Tukaj so pričeli novo pesem: Varstvo pravic moških proti ženskam. V ta namen so ustanovili nepolitično ligo, koje glavne zahteve so:

— Ločena žena naj nima nobene pravice zahtevati od svoje ga prejšnjega moža alimente, če

PILSUDSKI PROTI RADIKALCEM

Nova volilna postava bo kaznovala agitatorje ter skrhila število poljskih strank. — Ustvarili bodo tajni visoki svet. — Maršal namerava s silo izvesti reforme. — Centralizacija vlade.

VARŠAVA, Poljska, 28. junija. — Nova poljska volilna postava, o kateri se domneva, da bo sprejeta v Sejmu, kakorhitro se bo slednji sestal julija meseca, vsebuje enega najbolj resnih udarcev, kar se jih je dosedaj izvedlo v Evropi proti komunizmu. Ta volilna postava, z drugimi reformami, katere zahteva diktator Joseph Pilsudski, predstavlja vogalni kamen, na katerem upa zgraditi novo politično in ekonomsko zgradbo.

Oredba vsebuje določbo, da bo vsak kandidat, ki bo skušal biti izvoljen ter bo dobil manj kot tisoč glasov, podvržen visoki globi in drugim kaznim, ki niso še določene. Namen tega je jemati pogum agitatorjem, ki se poslužujejo prilike političnih kampanj, da širijo propagando brez vsakega upanja na izvolitev.

Pristaši maršala trdijo, da je bil Pilsudski vedno mnenja, da so storili taki kandidati, katerih je bilo pri vseh volitvah na tisoče, več za širjenje komunističnih doktrin in drugih oblik nemira kot vse druge agencije v deželi. S tem pa se je tudi prikrilo presnična vprašanja, ki so prišla pri tem vpoštev in posledica tega je bil politični kaos.

Upa se tudi, da bo ta revizija postavila izločila številne dva in dvajsetih obstoječih strank, zastopanih v Sejmu in da bo tudi skrhila stroške volitev.

Poleg te odredbe namerava uveljaviti še druge reforme, kojih namen je boljše centralizirati vlado. Ena teh reform bo obstajala iz revizije proporcionalnega zastopstva in vsled tega bosta obe zbornici vključevali le 300 članov, mesto sedanjih 555. Neke nadaljna odredba bo podaljšala volilno starost na vsaj 24 let, kar predstavlja nadaljni udarec proti komunističnemu mladostnemu gibanju.

Politična bitka preteklega tedna, ki je obstajala v glavnem iz serije manevrov, katere je izvedel Pilsudski prav tako spretno kot vojaške manevre, je napravila sprejem nameravanih odredb skoro za gotovo stvar, kakorhitro se bo sestal parlament. Nato pa se bo pričelo resnično delo ustanovitvenja diktatorske vlade.

Noben dogodek v trpkem boju preteklega tedna, v katerem je skušal Sejm ohraniti svojo staro silo, ni mogel ustaviti ofenzive Pilsudskega. Stranke levice, ki so preje podpirale Pilsudskega so enostavno pustili, da so govorile toliko časa, dokler jim ni zmanjkalo sape.

dobiva iz drugih virov najbolj potrebna sredstva za prehrano. Krvna preiskava, ki naj ugotovi zakonski rojenega otroka, naj postane postavno dovoljen dokazilni material; v tem slučaju naj bi oprostili moža vseh dolžnosti glede alimentov. Mož, ki zasluži komaj toliko kot potrebuje za življenje, naj bi ne bil obvezan plačevati alimente. Člani Lige se morajo boriti proti krivici, katere delajo ženske moškimi.

NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA"!

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da Vam bo ta ponudba uga jala, posebno še, ako boste vpoštevali svojo korist in našo zanesljivo ter točno postrežbo.

Dinarji			Lire		
Din.	500	\$ 9.45	Lir	100	\$ 4.35
Din.	1,000	\$ 18.60	Lir	200	\$ 8.40
Din.	2,500	\$ 46.25	Lir	300	\$ 12.30
Din.	5,000	\$ 92.00	Lir	500	\$ 20.00
Din.	10,000	\$ 183.00	Lir	1000	\$ 39.00

Za pošiljavo, ki presega Desettisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lir dovoljujemo poseben znesek primeren popust.

Nakazila po brzojavnem pismu izvršujemo v najkrajšem času ter računamo za stroške \$1.—

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street Phone: CORTLANDT 4687 New York, N. Y.

je edino slovensko podjetje v New Yorku, ki ima vplačan predpisani kapital za izvrševanje poslov državne banke, ter se v soglasju s postavo zamore imenovati banka.

Posebni podatki.
Pristojbina za izplačila ameriških dolar. Jev v Jugoslaviji in Italiji znaša, kakor sledi: za \$25. ali manj znesek 75 centov; od \$25. naprej do \$300. po 3 cente od vsakega dolara. Za večje svote po pismenem dogovoru.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president.

Louis Benedik, treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

En celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

XXIV. POŠILJATEV ZA DOM SLEPIH V LJUBLJANI

Michael Loboda, 171 East 4th St., New York, N. Y.	\$ 1.00
Joseph Zupančič, 1409 East 55 St., Cleveland, Ohio	\$ 1.00
Stanley Milavec, Central City, Pa.	\$ 2.00
Joe Laurich, Box 201, Cedar Grove, La.	\$ 1.00
Rado Vavpotich, 2215 Chauncey St., Astoria, N. Y., nabral pri veseli družbi pri Mariji Prelovšek	\$15.00
Joe Sluga, R. F. D., 1, Box 10, Great Valley, N. Y.	\$ 5.00
Albina Poljanec, 188 Melvin St., Barberton, Ohio	\$ 1.00
Matt Terčelj, Col. Rexasall, Alta, Canada	\$.50
F. P. Koss, 1632 Lake St., Ogden Utah	\$ 1.00
Paul Jamnik, Box 326, Imperial, Pa.	\$ 1.00
Mrs. Mary Stray, Box 286, Rawlins, Wyo.	\$ 2.00
Fr. Ferlan R. 1, Box 67, Molalla, Ore.	\$ 1.00
Joe L. Jenko, Route B., Oroville Cal.	\$ 1.00
Skupaj	\$32.50 D. 1820.00

DO SKRAJNOSTI

Naravnost presenetljivo je s kako lahkoto užene par licemerov večino takozvanih zastopnikov naroda v kozji rog.

Ljudstvo voli svoje zastopnike, poverja jim uresničenje želja in namenov, toda kakorhitro pridejo v Washington, so že v oblasti Antisalonke lige in njenih priganjancev.

General Andrews snuje odločen in nezasišlan napad na osebno svobodo ameriškega naroda.

V kongresu je bila vložena predloga, ki določa, da imajo suhaški agentje pravico vdreti v vsako privatno stanovanje, neoziraje se na ustavne pravice državljanov; neoziraje se na temeljni zakon svobodne dežele.

Ako bo predloga sprejeta, se bo pojavilo na tisoče in tisoče vohunov, ki bodo gledali svobodnimiselnim oblastim pod prste ter korumpirali vso deželo.

Ustanovljen bo špijonažni sistem, pred katerim ne bo nihče varen. Poteptane bodo vse svete pravice, ki so jih doslej uživali državljanji in države.

Pred par leti se ni nikomur niti sanjalo, da bi mogla biti taka predloga kdaj sprejeta.

Zakonodajci ne vedo kaj bi počeli. Radi bi ustregli volilcem in radi bi ustregli Antisalonki ligi.

Med njimi je zavladala pravecata panika. Antisalonka liga bo to paniko izrabila v svoje namene ter bo najbrž pridrla s svojim predlogom.

Če je vsaki ljudem v Združenih državah slaba predla, so se pritoževali: — Sveti Bog, saj je pri nas slabše kot je v sovjetski Rusiji.

Če pa dandanašnji Rusom ne gre, vse povelji, najbrž tarnajo: — Bože, Bože! Saj je slabše pri nas kot v Ameriki!...

V UREDNIŠTVU KLERIKALNEGA LISTA

Predstavljamo si, da je takole:

Urednik: — Ali je že nastavljen članek "Kdor nas zaničuje, Njega zaničuje."?

Stavec: — Da. Že danes zjutraj sem ga nastavil.

Urednik: — Kateri članki so že nastavljeni?

Stavec: — "Prokleti podležii!", in "Sram Vas bo di!"

Urednik: — Da. Ta dva članka prideta na prvo stran.

Stavec: — Potem imam še "Razpravo o hinaveh", dopis o cerkveni slovesnosti...

Urednik: — Dopis lahko ostane. "Razpravo o hinaveh" pa le notri. Če ni na prvem mestu prostora, pa takoj na uredniški člankom.

Stavec: — Kaj pa "Nedeljska pridiga"? Ali pride y to številko?

Urednik: — Ni potreba. Vzame preveč prostora.

Namesto nje naj bo dopis, ki sem ga večeraj napisal. V dopisu nastavite debelo besede kot so naprimer "belce-bubi", "tatovi", "lumpje", "falotje", "barabe", "pijanci" itd.

Stavec: — Koga naj podpišem pod dopis?

Urednik: — Podpis naj bo "Katoliški delavec" ali pa "Priatelj lista".

Stavec: — V dveh urah bo vse gotovo. Edinole uredniškega članka še nimam.

Urednik: — Uredniški članek bom jaz napisal. Uredniški članek z naslovom: "Ljubimo se med seboj!"...

Dopisi.

Farrell, Penna.

Gradba Slov. Delavskega Doma naglo napreduje. Poslopje je pokrito, tako, da se sedaj izvršuje notranja dela. Pričakuje se, da bo v začetku avgusta delo dokončano. Naši rojaki pa pridno zbirajo vsak cent je dobrodošel. Tudi delnice se pridno plačujejo; rojake v zunanji naselbinah bomo obiskali v kratkem. V nedeljo dne 4. julija bo piknik na Baumgartnerjevi farmi v bližini West Middlesex. Vsi, ki pridete iz drugih naselbin, pridite do starega naselja Doma, tam vas bodo čakali fantički ter vas spremenili na mesto. Tisti pa, ki hočete sami priti na piknik, vzemite French Street, potem pa kar naravnost po New Castle Road čez ves hrib. Ko pridete v dolino, se ena cesta obrne na Mercer, druga pa na Middlesex. Držite se na desno. To je prva farma na tesno roko, pri gasoliniki postaji. Nekaterim je že znano od lanskega leta, ko smo bili tudi 4. julija na našem pikniku. Vabimo vse naše prijatelje, da nas posetite. Zabava bo izvrstna. Pekli bomo tudi krompir. Vršile se bodo zabavne tekme, da se boste lahko nasmejali. Svirala bo naša slovenska godba na pihal pod vodstvom A. Perca. Torej pridite vsi v pusto naravo, pod košate senčnate hraste. Poleti gremo vsi radi malo na deželo. To je izvrstna prilika, da se udeležimo piknika vsi. Od Slov. Doma bodo vozili posebni avtomobili, katerih se lahko poslužite.

V slučaju, da bi bilo slabo vreme, bomo pa imeli zabavo v ponedeljek dne 5. julija v našem Domu na Beechwood Ave., ob 10. uri dopoldne pa do 11. zvečer. To se naj vpoštevata, če bi bilo dne 4. julija slabo vreme. Kdor se ni dal svojega oglasa, naj to takoj stori, ker potem bo šla stvar v tisk. — Se vam priporočam za Slovenski Del. Izobraževalni Dom

Frank Kramar, P. O. Box 441, Farrell, Pa.

Barberton, O.

Cenjeno uredništvo!

Ker že pošiljam naročnino, prosim priobčite še par besed v našem resnično delavskem listu.

Zadnje čase sem prejel od rojakov iz drugih naselbin nekaj pisem. Prosim me, da naj jim poročam, kako se tukaj dela, oziroma ako bi se delo dobilo. Da ne bom vsakemu posebej odgovarjal, zato odgovorim vsem na tem mestu. Kar se dela tiče, naše mesto niti vpoštev ne pride. Imamo si 4 ali 5 tovarne različne stroke, ki pa ne zadostujejo, da bi dale vsem tukajšnjim delavcem potrebni zaslužek, ker več njih si zasluži svoj kruh v bližnjem mestu Akronu, do kjer je le 10c z ulično železnico.

V tem mestu se nahajajo, kot je splošno znano, največje tovarne gumijskih izdelkov na celim svetu, kjer se izdeluje popolnoma vse, kar spada v to industrijo, od največjih zračnih križark, do najmanjših otroških kroglice za igro. Ravno sedaj izdeluje družba Goodyear zračnega velikan, ki bo kot tukajšnji listi poročajo, še enkrat tako velik kot je Los Angeles, katerega so Nemci odstopili Ameriki kot vojno odškodnino. Graditelji tega velikan, so seveda nemški inženirji.

Največjo industrijo tvorijo o-broči za avtomobilska kolesa (Tires). Teh se izdeluje velikan,sko množino. Samo štiri največje tovarne kot so Goodyear, Firestone, Goodrich ter Miller izkotojone dnevno, to se pravi v 24-tih urah (dela se tri šifte) do 50.000. Koliko je pa drugih malih tovarn, ki jim niti imena ne vem.

Pri tem delu sem bil tudi jaz zaposlen kakih 8 let. Pred par leti sem pustil, ker nisem več v najboljših letih, delal sem v takozvanem "Pit room". Kdor je tukaj delal, oziroma dela, ta že ve kaj se pravi delat. Dela se vse od kosa. Delo je mučno, vročina neznošna, posebno v teh mesecih. Tukaj so peči (Heaters) kjer se obroči kuhajo. Delo je osemurno. Zasluži s od 7 in pol do 9 dolarjev. V ta oddelek ni tako lahko priti. Človek mora biti popolnoma zdrav, mlad in krepak. Slabši takoj omaga. Zdravnik ga poprej temeljito preišče. Zdravo mora biti vse: oči, sluh, noge, roke, zahteva se čiste in zdrave zobe. Polg tega mora biti ameriški državljan; imeti mora tudi predpisano težo, ne manj kot 150 funtov, biti mora vsaj 5 in pol čevljev visok. Naših ljudi v tem oddelku bolj malo dela. Dela jih pa veliko po drugih oddelkih, kjer ni delo tako mučno, in se ne zahteva tako strogega zdravstvenega stanja. Svedaje je tudi razmeroma manjši zaslužek. Toda ravno sedaj, kot vsako leto v teh mesecih, vse te tovarne odpustijo nekaj ljudi, za kakih par mesecev, potem jih zopet nezaj pokličejo. Pri tem je treba pomisliti, da po teh tavanah ne dela le par tisoč, ampak kadar obratujejo s polno paro dela v vsaki od 25 do 30.000 in več.

Za enkrat naj bo torej vsak kjer je. Ko bodo te tovarne zopet pričele ljudi jemati, bom že v tem listu poročal.

Pozdrav vsem čitateljem in naročnikom tega lista. Listu pa želim mnogo uspeha, da bi stal kot dosedaj tudi v bodoče na strani slovenskega trpina.

Jacob Šabec.

Fort Smith, Ark.

Tukaj je umrl John Mohar ter zapustil ženo in šest otrok. Pet jih je tukaj, ena hči je pa v stari domovini. Pogreb je pričel, da je bil pri rojakih in tujerodeh jako priljubljen. Nesrečna vdova se vsem, ki so ji stali v težkih urah na strani, priščno zahvaljuje.

Poročevalce.

Walsenburg, Colo.

Te dni smo spremili k večnemu počitku rojaka Rada Radisha, ki ga je ubilo v rovu. Pogreba se je udeležilo mnogo Slovanov. Ker je bil pravoslavne vere, je prišel pop iz Pueblo, Colo., ki je opravil pogrebne obrede. Ko smo se spoznali, je govoril pristno rusko ter se pohvalno izrazil o našem Rev. Ciril Zupanu ter povedal, kako napreduje slovenska naselbina pod njegovim vodstvom, šola, cerkev ita. Mnogo se da napraviti, če se delo složno za napredek in korist naroda. Rajnkemu Rade Radishu: naj bo lahka zemlja; naj v miru počiva. Sorodnikom naše sožalje!

V bolnici v Pueblo se nahajajo Mary Dernovšek. Želimo ji skorajšnjega zdravlja. — V Walsenburgu zidajo višjo šolo. Dasi je komaj pol leta stara, je že prenamajna. Večajo tudi katoliško šolo, katero obiskuje čez 700 otrok. Tudi naši Slovenci pošiljajo svoje otroke v višje šole. Dan Kulaj je v Boulder College in dobro napreduje. Čestitamo njemu kakor tudi njegovim staršem. Tudi Martin A. Bajuk Jr. se nahaja poletni šoli na Boulder. Obema želimo obilo uspeha pri učenju. Naš slovenski pregovor pravi: — Kar človek zna, mu nihče ne vzame.

Z delom gre bolj počasi; nekateri majne delajo 2 do 3 dni, a mnogo so jih zaprli za nedoločen čas. Vreme imamo lepo; tudi farmerji so zadovoljni, ker večkrat dežuje.

Želim, da bi brali Glas Naroda

ni rojaki po rudnikih. Slovencev je kakih dvajset družin, ostali so pa Italijani in Furlani, ki pa tudi spadajo k našemu društvu. Tudi Slovakov je precej. Vsi Slovenci smo naročeni na Glas Naroda, jaz naprimer že štirinajst let. Radi ga imamo, ker nam prinaša toliko raznovrstnih novic. Jaz bom do smrti naročena nanj. Le pošiljajte mi ga, bom pa drugič bolj pazila, da naročnino pravočasno obnovim.

Pozdravim vse Slovence širom Amerike in Kanade!

Anna.

Selo Moste, Slovenija.

Cenjeni g. urednik!

Dovolite, da vam danes najprej sporočim nekaj žalostnih novic. Umrl je 5. t. m. po kratki boleznii v Ljubljani g. Anton Virant, poslovodja pri tvrdki "Textilga". Star je bil 70 let. Umrl je brat prerano preminulega rojaka Alojz Viranta, in oče gospe Kumske, v Lorain, O.

Včeraj je umrl v Leonisču g. Franc Janec, trgovec in posestnik v Novem Vodmatu v starosti 43 let. Pokojnik je zapustil neotolajljivo vdovo, sestro gospe Ansenik in g. Pedirja v New Yorku, N. Y. Bil je blaga duša in vobče priljubljen.

Pred tednom je umrla gospa Marija Lavrič, stara 84 let, mati gospe Marije Držarjeve in gospe Ivanke Kosakove.

Poslovodja Frank Sakser State Bank Mr. Roland Kuss je došel v Ljubljano dne 7. t. m. po osemipoldnevni vožnji iz New Yorka. Imel je mnogo sitnosti z carinarni v Ljubljani, toda je z njemu lastno energijo izposloval, da je bila prtljaga Amerikancev takoj pregledana, da jim bilo treba zamuditi ves dan in plačevati visokih hotelskih računov.

Večina ljubljanskih listov je prihod Mr. Kussa zelo simpatično pozdravljala.

V domovino so dospeli tudi gospe Terezija Zajc, Fani Žitnik in gospa Avgusta Danilova, odlična dramska umetnica, katero so stanovski tovariši — a menda ne vse stanovske tovarišice (?) — in tudi vsa gledališka publika ob pozdravku v domovino toplo pozdravljali. Dospela je tudi Miss Erna Blaznik.

Danes sem videl na mestnem trgu dva oficirja, ki sta kupovala piščance. To je pač jase dokaz, da živimo v demokratski državi.

Tako je prav! Prejšnji naduti avstro-ogrski oficirji kaj takega ne bi storili, četudi so jako ljubili "spring chickens".

Pozdrav vsem rojakom, posebno pa vsem tovarišem na 82 Cortlandt St.

Joža.

Veselje do življenja.

Pot do zdravja vodi tudi k uspehu in blagostanju. Nikdar ne zanemarjajte zdravlja. Marsikateri bolezen ima svoj nastanek v želodcu. Če imate občutek oslabelosti, če vas želodce boli, če imate teko, — najbrž ni vaša prebava v pravem redu. Če vzamete Severovo Esorko, želodčno in odvajalno toniko, se vam bosta kmalu vrnila moč in živahnost. Preznala bo vse manjše bolezni, uravala tek, uredila prebavo ter vam vrnila veselje do življenja. Kupite Severovo Esorko danes pri tekmarmju: \$1.50 in 75c steklenici. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Ia.

— Advt.

Le malo je tako srečnih ljudi, da lahko žive od samih obresti. Mnogo je pa takih, ki so si pomagali k udobnejšemu življenju z dohodki svojih prihrankov.

Tudi Vam se nudi taka prilika. Naložite prihranke varno pri nas na —

"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

po

4%

Obresti vam prično teči že od prvega julija naprej.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Peter Zgaga

Newyorški Slovenci nismo kar tjavdano. Imamo vsega na razpolago.

Celo Kralja smo imeli. V petez je odpotoval v domovino ter nam je pri slovesu zardno obljubil, da na bo delal prav nobene konkurence Aleksandru.

Tako smo newyorški Slovenci naenkrat postali res pravi demokrati in republikanci. Drugemu se nam ni treba pokoriti kot postavain in svojim ženam.

Česar ni mogoče videti nikjer na svetu, se vidi v amerškem kinematografu. Mlad kavalir v popeglih hlačah, v čisti beli svileni srajci, s trdim ovratnikom in gladko počesanimi lasmi je sedel na verandi svojega doma v divji Mehiki.

Naenkrat mu služabnik sporoči, da so mu banditi odnesli nevesto. Kot divji plane v goščavo, in začne se strašno zasledovanje. Nekje iztakne konja in hop, na konju za roparji... skozi goščavo, robdije, skozi velike pragozdove. Konj se mu zruši pod nogami. Nizko pod seboj opazi bandite... Nered pri motorju. Letalo se prekopiene in naš junak čofne v reko... Z nečloveškimi močmi jo preplava... Divja gonja se nadaljuje... Roparji začog gozd... Junak se začne v plamen... Končno, končno... po tridenem zasledovanju... dohiti roparje... jih premleti kot slamo in jim odvzame nevesto ter se vrne žnjo nazaj na verando svoje hiše.

Toda vse to ni bilo nič čudnega v primeri s tem, kar bom zdajle povedal.

Z nevesto se vrne na verando po teh strašnih dogodivščinah, toda njegove hlače so elegantno popeglane, njegova svilena srajca je brezmadežna, bela, njegov ovratnik je trd in čist in njegovi lasje so gladko počesani...

Mussolini, Pangalos, Pilsudski, De Rivera, Da Costa.

To je čudno ozvezdje, ki za svet nicesar dobrega ne pomeni.

Z divjega Zapada, iz divje Arizone je došel v New York par policistov, ki bodo študirali najkajšnje policijske metode.

Pa smo vedno mislili, da je New York središče ameriške civilizacije in da je Arizona država, v kateri vladajo najtemnejše razmere.

Kot znano, je v Angliji premogarski štrajk.

Včeraj so se tri ure posvetovali premogovni baroni z zastopniki premogarjev. Po treh urah so pa dospela pogajanja in posvetovalnja na mrtvo točko.

To je precejšen napredek. Ko je bil premogarski štrajk v Združenih državah, so se vršila pogajanja več kot tri mesece.

In po treh mesecih sta se obe stranki le toliko sporazumeli, da se ne moreta sporazumeti.

V New Yorku ni bilo dolgo nobene prave vročine.

Zadnje dni je pa začelo precej pripekati.

Na cestah se že pojavljajo ženske v poletnih kožuhih. To je nepobitno znamenje vročega poletja.

Ne velike stvari, pač pa malenkostne povzročajo človeku včasih velike težkoc.

Marsikateri rojak, ki se je pono vračal proti domu, je prav lahko našel svojo hišo, luknje v ključavnicah pa ni mogel najti.

Vršilo se je veliko žensko zhorovanje. Govornica se je zavzemala za enakopravnost žensk z moškimi ter grmela: Prišel bo čas, ko bodo ženske dobivale isto plačo kot moški.

V kotu se je oglašil obupan močje:

— Danes je sredo, gospa. Počakajte do sobote. Takrat se vam bo uresničila želja...

Dne 4. julija 1926 bo minilo 150 let, kar je prvi ameriški kongres, takozvani Continental Congress, sprejel Izjavo neodvisnosti. Ameriške kolonije so bile že nekaj časa v odprti ustaji proti Veliki Britaniji in mnogo krvi se je že prelilo med britanskimi vojskami in ameriško milico, ali vlada vstavev je bila le nekaka de facto (dejanska) vlada brez državnopravne podlage. Mnogo ljudi je tedaj mislilo, da je sprava z Veliko Britanijo še vedno mogoča. Ideja namodne neodvisnosti je bila razširjena zlasti v severnih kolonijah, v takozvanih New England državah, kjer se je dotlej vršilo največ bojevanja. Južne kolonije so bile mnenja, da se spor da še poravnati, ali ko se je spomladi in v poletju leta 1776 vojna prenesla tudi na njihovo ozemlje, tedaj so tudi one takoj pristale k naziranju onih, ki so zahtevali popolno neodvisnost. Srednje kolonije — (New York, New Jersey, • Pennsylvania, Maryland in Delaware), katerih se je vojna dotaknila šele po Izjavi, so se borile proti nameravani neodvisnosti skoraj vse do skrajnega trenutka. Dočim so okoliščine priganjale kolonije k ušodepolnemu koraku 4. julija 1776 — bilo je tudi drugih vzrokov, ki so prispevali k isti stvari. Thomas Paine, odličen Anglež, ki je simpatiziral z ameriškimi kolonijami, je dne 9. januarja 1776 izdal svoje brošuro "Common Sense", v kateri je zagovarjal neodvisnost kot neizogibno in čim prej, tem bolje. Ta spis je imel velik vpliv na široko javnost in vzbudil je mnogo razpravljanje.

Neposredni vzrok sprejetja Izjave je bilo navodilo s strani države Virginije na svoje delegate kongresu, naj predlagajo proglašenje neodvisnosti. Dne 7. junija je virginijski delegat Richard Henry Lee predlagal, da se sprejmejo tri resolucije. Te so bile:

— Da te Združene države so, in po pravo morajo biti, svobodne in neodvisne države; da so razrušene od vsakega podaništva napram britanskim kroni, in da je vsaka politična zveza med njimi in državo Veliko Britanijo popolnoma pretrgana!

— Da se pripravi načrt zveže držav (konfederacije) in predloži vsem dostojnim kolonijam v pretrés in sprejem. —

Dne 8. in 10. junija je sledila debata, ali glasovanje se je odložilo do 1. julija, ker so delegacije nekaterih kolonij bile protivne, druge so pa čakale navodil, kako naj glasujejo. Dne 10. junija je bil izvoljen odsek petorice, ki naj pripravi izjavo v smislu prve resolucije. Člani tega odseka so bili Thomas Jefferson iz Virginije, John Adams iz Massachusetts, — Benjamin Franklin iz Pennsylvanije, Roger Sherman iz Connecticuta in Robert Livingston iz New Yorka. Odsek je pripravil izjavo in kongres je zvečer 4. julija sprejel predlagano Izjavo neodvisnosti — Declaration of Independence. Dva dni poprej je bil kongres sprejel prvo Lee-jevo resolucijo, ki je izjavljala, "da te Združene države so in po pravu morajo biti svobodne in neodvisne države". Obletnica dejanskega proglašenja neodvisnosti je torej dne 2. julija; posebni dokument pa, s katero je bila ta neodvisnost proglašena vsemu svetu, je bil sprejet dne 4. julija.

Besedilo Izjave neodvisnosti je takorekoč v celoti spisal Jefferson. Izjava neodvisnosti je eden izmed velikih dokumentov svetovne zgodovine. Vse, kar so Lake in njegovi pristaši na Angleškem in Francoskem trdili o naravi vladarstva, je bilo v njej poudarjeno in praktično izvedeno. Izjava začenja:

— Kadar se v teku človeških dogodkov porodi potreba, da pretrga en narod politične vezi, ki so ga vezale z drugim, in da zavzame med ostalimi državami na svetu samostojno in enako stališče, do katerega je po naravnih in

božjih postavah upravičen, tedaj dostojno spoštovanje za javno mnenje vsega sveta zahteva, da navede ta narod razloge, ki so ga privedli do ločitve od stare države.

— Smaramo, da so same po sebi umevne in dokazov nepotrebnih sledeče resnice: — da so vsi ljudje enako ustvarjeni in da so sprejeli od svojega Stvarnika gotove neoporekljive pravice, da je med temi pravica do življenja, svobode in do stremljenja po sreči. V dosedaj teh pravic imajo ljudstva svojo vlado, katerih pravične oblasti izvirajo iz soglasanja vladnega ljudstva. Če pa poseže katerakoli vladna oblika v te namene in jih zatira, tedaj ima ljudstvo pravico, da tako vlado izpremeni ali pa strmoglati in ustanovi novo vlado na takih načelih in uredi njeno oblast v taki obliki, kakor spozna, da je najpotrebnejša za njeno varnost in srečo. Razum sicer veleva, da se stare vlade ne izpremenijo iz majhnih in nimoidočih razlogov, in izkušnja nas tudi uči, da ljudstvo rajši trpi krivice, kolikor jih more trpeti, kakor pa da bi samo jemalo pravico, uničevati oblike, katerih je vajeno. Toda če krivice in zlorabljanja brez konca in kraja, ki gredo venomer za istim smotrom, dokazujejo namen, da podvržejo narod absolutnemu despotizmu, tedaj ima ljudstvo pravico in je njegova dolžnost, da strmoglati tako vlado in da si ustanovi nove branike za svojo bodočo varnost.

— Na ta način so potrpežljivo
#rpele naše kolonije in tako je
nastala neizogibna potreba, da se
ovrže stari vladni sistem. Zgodo-
vina sedanjega kralja Velike Bri-
tanije je zgodovina ponovnih kri-
vic in prisvajanja neupravičenih
oblasti z direktnim namenom, da
ustanovi absolutno tiranstvo nad
temi državami. V dokaz predla-
gamo nepristranskemu svetu sle-
deča dejstva. —

Dokument potem navaja dolgi niz obtožb proti angleškemu kralju. Obdolžuje ga, da je nalagal davke Amerikancem brez njihovega dovoljenja; da jim je v mnogih slučajih prikrašal pravico do porotne obravnave; da je napravil sodnike odvisne samo od njegove volje; da je ustanovil veliko novih uradov in postal v Ameriko množico uradnikov, ki naj nadlegujejo ljudstvo in se pasejo na njegov račun; da je oviral naseljevanje dežele s tem, da je onemogočil naturalizacijo inozemcev itd. Izjava končuje:

— Zaradi tega izjavljamo mi, zastopniki Zedinjenih držav ameriških, zbrani v generalnem kongresu in kličoči najvišjega Sodnika za pričo naših čistih namenov in slovesno proglašamo v imenu vsega dobrega ljudstva teh kolonij, da so te združene kolonije od danes in da imajo pravico biti svobodne in neodvisne države, da so proste vsakega podaništva do britanske krone, da so popolnoma pretrgane vse politične vezi med njimi in Veliko Britanijo in da imajo te kolonije kot svobodne in neodvisne države, od danes naprej vso moč napovedovati vojne, sklepati mir, ustanavljati zveze, voditi trgovino in storiti ter vršiti vse, kar imajo pravico storiti neodvisne države. Da izvedemo ta svoj proglas in zaupajoči v božjo Pravičnost, se vzajemno zavzemamo, da smo za to pripravljeni žrtvovati svoje imetje, svoje življenje in svojo čast. —

Možje, ki so podpisali Izjavo neodvisnosti, so pokazali več kot običajen pogum, ko so storili ta usodopolni korak. Da revolucija ni uspela, bi jih zadelo usoda vseh neuspelih upornikov, kakor je dobro predvideval sloviti Benjamin Franklin, ko je izjavil v kongresu:

— Vsi moramo skupaj držati (hang together), drugače bomo prav gotovo vsak posebej viseli (hang separately). —

Izmed 56 podpisovalcev Izjave neodvisnosti jih je bilo sedem, ki se niso rodili v Ameriki: vsi ti

IN CONGRESS. JULY 4, 1776.
The unanimous Declaration of the thirteen united States of America.

[illegible][illegible]

prihajali z brietanskihotokov. Nembeno je, da je razmerje tujdnih podpisovalcev (k tuksaj nim isto, kot današnje razmerje tujerodeci k celokupnemu oivalstvu. Tujerodeci so torej avijenci trditi, da so prispevali pošten delež k ustanovitvi republike. Dva izmed podpisovalcev sta bila baje potomeca predov, ki niso prihajali iz Anglije irske. William Paeca, ki je rarnarno posvetil svoje imetje in vpliv za stvar revolucije in je al governor države Maryland, il baje potomce češkega priena. Nekateri drugi pa trdi- da je bil italijanskega ali poralskega izvora. Drugi podpi- e je bil John Morton, katerega ovnanje za izjavo je bilo odlo- o za Pennsylvania, kajti iz- l petorice pennsylvanski de- tov stala bila dva "za" in dva "oti". Kakor v prejšnjem slu- a, smatrajo tudi njega tri na- nosti za svojega: Švedi, Finci a Danci. Švedi pa so prekosili e pretendente s tem, da so minu John Mortona postavili menik ob priliki sedanje raz- e v Philadelphiji.

ki sedmorice tujerodnih pod-
plev sta dva prihajala z Ir-
ga, dva iz Anglije in dva iz
lesa. Eden izmed Ireev, Tay-
je bil izvorno reven emigrant,
e za svojo pot v Ameriko pla-
delom na ladji. Morda naj-
menitejši tujerodec, ki je pod-
l izjavo, je bil Robert Morris,
se je priselil iz Anglije in je
tal tukaj jako bogat. Njegove
učne zmožnosti so jako poma-
le stvari revolucije.

ni, ki so kedaj videli posnetek
rne Izjave neodvisnosti, so
dale opazili, da je prvi podpis,
pisčan z velikimi, jasnimi in
velikimi črkami; oni John Han-
ka, predsednika kontinental-
nega kongresa. Isti je igral veliko
vlogo že v predrevolucionarnih
dokih. Ena izmed svrh britan-
ga pohoda proti mestu Con-
d, kar je privedlo do prve bit-
revolucije, je bila aretacija J.
ncocka in Samuel Adamsa, ki
bila posebno slabo zapisana

bita poslušno slabo zapislata
britanski vladi. Leta 1775 je
Hancock izvoljen za predsednika
Kontinentalnega kongresa.
Daniel Adams je tudi igral ve-
lo vlogo v uporu proti Angliji.
Leta 1775 angleška vlada
kušala pomiriti duhove s tem,
je izdala amnestijo, sta ameri-
kaneec in Adams edina ameri-
državljan, ki sta bila izvezeta.
Adams je bil pozneje trikrat go-
mor države Massachusetts.
Najslavnejši imeni izmed pod-
pisalcev sta brezdvomno imeni
Benjamin Franklin in Thomas
Jefferson. Še za svojih živih dni
Benjamin Franklin slovel

vsem svetu kot eden izmed največjih sodasnikov. Bil je ne le uspešen obrtnik, marveč tudi velik davznik in učenjak. Vsakdo ve, da je bil Franklin oni, ki je iznašel strelovod. Njemu je bila poverjena diplomatska borba v Evropi za stvar revolucije. Thomas Jefferson je bil avtor Izjave neodvisnosti. Dasi mu je bilo tedaj še 23 let, so mu njegovi tovarši v kongresu vendar poverili sestavo tako pomembnega dokumenta. Postal je tretji predsednik Združenih držav in je bil najodličnejši apostol demokracije. Čudno naključje je, je naneslo, da sta oba, Thomas Jefferson in John Adams, umrla istega dne, 4. julija 1826, ob petdesetletnici Izjave neodvisnosti. Zato letošnjim Četrti julij ne bo le 150letnica Izjave neodvisnosti, marveč tudi stoletnica smrti dveh velikih Amerikancev.

Skoraj vsi podpisaleci so bili ljudje, ki so tedaj uživali veliko reputacijo.

Omenili smo že, da so bili možje, ki so podpisali Izjavo neodvisnosti, kaj pogumni ljudje. Eden izmed najdružnejših pa je bil Lewis Morris iz New Yorka. Bil je posestnik velikih zemljišč in podpisal je izjavo, da si so se njegova posestva nahajala v rokah sovražnika. Vseled tega je bila njegova graščina opustošena in družina mu je bila izgnana. Sorodnik mu je bil Charles Carroll, pravnik, ki je živel v Carrolltonu. Baje mu je neko nazajvčer pripomnil: "Če pojde vsem slabo, vas angleški kralj nikdar ne najde; Carroll je tako navadno ime." Carroll na to: "Pa mu o lajšam posel", in se je nato podpisal: Charles Carroll of Carrollton.

Ogromen požar v Somboru.

V Somboru je zgorel največji mlin v Bački. Mlin je last akcijske družbe in je imel šest nadstropij. Požar je nastal v petem nadstropju in se je z bliskovitostjo naglo razširil na vse strani, ter objel tudi strojnico. Alarmiran je bil ves tamkajšnji pešpolk, ker je obstojala nevarnost za sosednja poslopja. Mlin je pogorel do tla, ker gasilna akcija ni bila dovolj močna, da bi strahoviti požar lokalizirala.

V mlinu so bile ogromne količine žita, ki so popolnoma zgorele. Škoda se ceni preko 10 milijonov dinarjev.

Uvedena je bila stroga preiskava, da se ugotovi, kako je nastal požar. Raziskujejo se namreč najfantastičnejše vesti, da je bil eden genij namenoma podtaknjen, ker je bil mlin zavarovan.

STRAŠNA EKSEKUCIJA

Bilo je leta 1625, piše Charles
Modier, Helena Millet, še mlada
devojka 22 let, je zagrešila deto-
nor in dijonski tribunal jo je ob-
dobil na smrt. Dne 13. maja se je
mela izvršiti smrtna kazen.

Eksekucija je bila strašna. — Krvnik, ki je menda pil več kot navadno, je zamahnil s sekuro, da nesrečnici z enim udarcem odobli glavo. Toda zadel jo je v levo oko. Obsojenka se je zgrudila na tla, krvnika pa je popadla taka groza in strah, da se je spustila v beg. Navzoči gledalci so se začeli razburjati in metati kamele na morišče. Tedaj je planila na oder krvnikova žena, ki je priča ustvovala eksekuciji, vzdignila obsojenko in položila njeno glavo na tla; krvnik je vnovič prihitel, zamahnil in — zopet zgrešil. Razjarjenost ljudstva je vedno bolj porasčala, in krvnik, ki se je zbal, da se bo ljudska jeza znesla nad njim, je pobegnil v bližnjo kapezo. Njegova žena pa je ostala na morišču; vzela je vrč, s katero je bila obsojenka zvezana, jo zargnila nesrečnici okoli vratu in jo začela daviti. Ker se ji namerila posrečila, je obsojenko prijelala lase ter jo začela z velikimi karjarji suvati v glavo, vrat in prsa.

Ljudstvu, ki je gledalo to ne-
loveško trpinčenje, je bilo to
medrujč le preveč; kakor pobesne-
li so planili ljudje na oder in z ro-
kami in s kamenjem so napravili
onec krvniku in njegovi bestijal-
ni ženi.

Najbolj čudno pri vsej stvari pa je, da je obsojenka vzlele dobljeno in strašnim teganam očtala pri izjavljanju. Dijonskim prevalecem je nesrečnica smilila in zahtevali so od oblasti, da jo pomilostijo. Njihova prošnja je imela uspeh, saj je dekretom dne 25. maja je dijonski parlament pomilostil nesrečno obsojenko in ji podaril svobodo.

Poskus samomora v šoli.

"Iz Sarajeva prihaja poročilo o novem razburkljivem prizorov, ki se je pripetil na tamkajšnji travniški akademiji. Dijak Kampuski je te dni nepovoljno odgovarjal na nemščine, je vprašal profesorja, kakšna bo njegova končna ocena. Profesor mu je odgovoril, da mu na to vprašanje ne more odgovoriti. Nato si je dijak za vrat podel nož v prsa in se težko pokodoval. Močno krvavečega dijak so prenesli v zbornico, kjer so mu nudili prvo zdravniško pomoč. Zdravnik je ugotovil, da rana ni smrtonosna.

Iz zadnjih londonskih poročil je jasno razvidno, da bo boj angleških demogarjev izkoriščevalcem zelo dolgotrajen. Celo optimisti računajo v najboljšem slučaju z naslednjimi šestimi etdni stavke. Eksekutiva angleške premogavske federacije je soglasno sprejela predlog, naj se vodi še naprej boj za ohranitev statusa quo. Celo Hodges in nekateri njegovi oprode, ki vedno govorijo o potrebi mirovnih pogajanj, si niso upali glasovati proti predlogu. Poročilo Čoka o pogajanjih bi jim tudi napravilo vsako drugo stališče krajino težko. Tajniki federacije je namreč potrdil, da so zahtevali premogarski baroni pri pogajanjih skrčenje mezd do štirinajst odstotkov ter osemurni delavni dan, da so ignorirali vse stvarne daljni dokaz za to. — "Enfant terrible" konservativne stranke je izgovoril le to, da mislijo in si žele vsi. Celo mrokrokrvni angleški junker pa se ne sme zaletavati v trda dejstvo realnih odnošajev, če si noče pri tem razbiti svoje debele buče. Vsled tega je moral izdati Baldwin povelje, ki sili konservativne člane parlamenta, da ne vprižore ničesar, kar bi imelo za posledico prekinjenje odnošajev med Anglijo in Rusijo. Danes eni več navadna fraza, če se reče: — Anglija potrebuje v večji meri ruski trg kot pa potrebuje Rusija angleških kreditov. Angleška vlada bi ne mogla ostati v uradu niti en mesec več, če bi izvedla prekinjenje odnošajev z Rusijo ali le trpela tako prekinjenje.

prologe premogarjev glede reorganizacije premogovne industrije in da so brez dvoma trdni v svojem sklepu, da izstradajo premogarje.

Kako se obnašajo "nevtralne" oblasti v boju med kapitalom in delom, smo že več kot enkrat poročali svojim čitateljem. Sedaj pa je postalo znano, da izpodkopavajo krajevne urade za oskrbo revnih ter nezaposlenih — razdeljevalci takozvanih "doles" —

Medtem pa so nadaljevali ruski delavci s svojim pomožnim delom. Centralni svet strokovnih organizacij v Rusiji je izročil atleški premogarski federaciji kot peti prispevek 300.000 zlatih rubljev. S tem se je izročilo dosedaj 3.630.000 zlatih rubljev ali \$1.800.000. Zbiranje od strani posameznih industrij traja še vedno naprej in verjetno je, da bo zbrana še enkrat tako visoka skupna svota.

V premogarskih pokrajinah podpora. Praviijo, da ne gre za "neizogibno nezaposlenost" ali bedo, temveč za zlobno povzročeno nezaposlenost. V Južnem Walesu se odšteje od podpore za nezaposlene vrednost živil, katera dobivajo premogarji od svoje lastne organizacije! V drugih krajih pa se je ustavilo dobavo mleka za rane ženske ter brezplačno prehranjanje otrok, vsled česar vladajo v večini premogarskih pokrajin dobesedno stanje lakote.

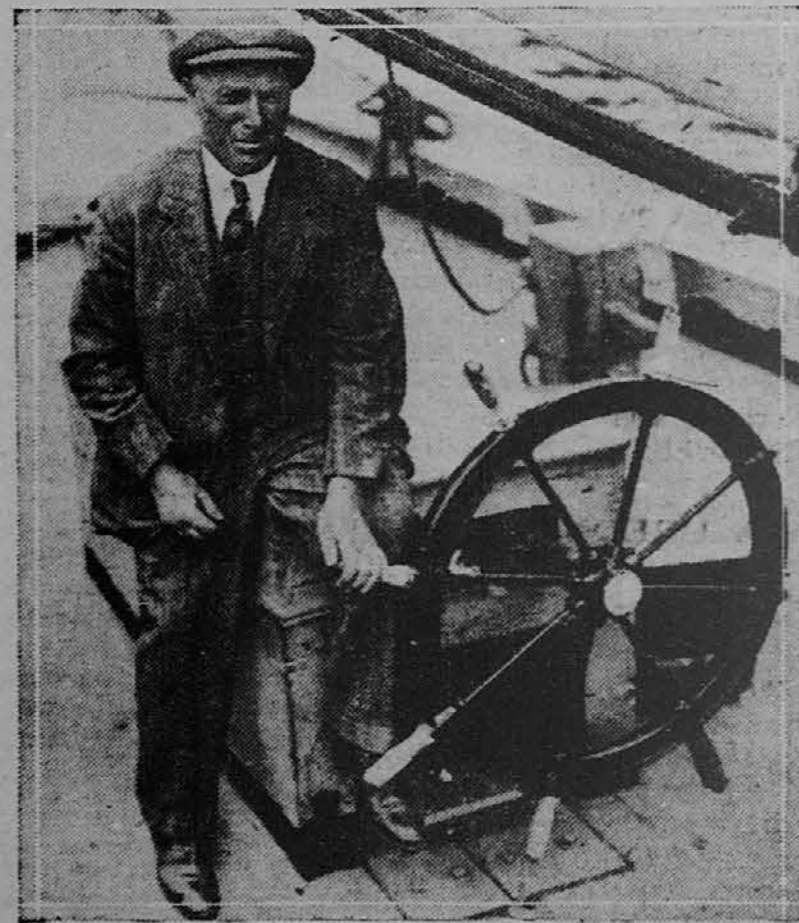
Poročevalci meščanskega časopisa izjavljajo, činično, da ne z, služijo prošnje premogarjev za pomoč nikake pozornosti, ker ne kažejo statistike glede umrljivosti otrok dosedaj še nobenega povečanja števila smrtnih slučajev. Ekskluzivno nemogoča federacija delavska federacija najbogatejše dežele sveta, ne stori ničesar ter kaže s svojo pasivnostjo na ravnost sovratno do milijonov angleških delavcev, ki so se uprli proti zastaradani politiki podjelnikov z edinim orožjem, ki ga imajo na razpolago.

Konferenca Male antante na Bledu.

Vlada Baldwinu se še vedno peni od jeze nad blamažo, katere je bila deležna v svojem postopanju proti stavkarskim pripravljenim ruskim delavcem. Bedasti izpad Churchilla, ki je obstajal v "nujni želji, da se skoraj loči nenaravno razmerje med Anglijo in rusko pustolovsko vlado", je na svečanem banketu. Konferenca ministrstva za zunanje zadeve, ki strogo se bo vršila v hotelu Torree, konferenca navinarjev pa v Parkhotelu. Poštna uprava bo instalirala v oba navedena dneva posebne telefonske zveze. V Parkhotelu bo stala novinarska služba s posebno telefonsko in brezplačno javno postajo.

EKSPEDICIJA NA GRENLANDIJO

A black and white photograph of a man in a suit and cap standing next to a large wooden wheel on a ship's deck. The man is looking towards the camera. The wheel is part of a larger mechanical device, possibly a winch or a pump. The background shows the ship's structure and rigging. The photo is framed by a thick black border. Below the photo, there is a small caption in English: "UNDERWOOD & UNDERWOOD, N. Y."

ZGODOVINSKI AVTOMOBIL

Pred kratkim je naletel neki Splitčan v Imotskem v Bosni na avtomobil, v katerem je postal žrtev atentatorja pokojni avstrijski prestolonaslednik Franc Ferdinand. Ta avtomobil ima sedaj tamošnji podjetnik, ki prevaža z njim pošto iz Čašine v Imotski.

Avtomobil pokojnega Franca Ferdinanda je tipa Fiat s šestimi sedeži in svetlordeče pobarvan. Izdelan je zelo lepo in precizno, znotraj je obložen s finim usnjem, ki se je še do danes ohranilo v zelo dobrem stanju. Še sedaj so na njem vidni sledovi bogatega gospodarja.

Historija avta je dokaj čudna. Najprej je bil last bosanske vlade, odnosno vojaškega guvernerja za Bosno in Hercegovino, generala Potioreka, ki se je vozil z njim na reprezentančne prireditve. Ob prihodu Franca Ferdinanda v Sarajevo je bil avtomobil na razpolago prestolonasledniku. In usoda je hotela, da je v njem sklenil svoje življenje.

Po atentatu je ostalo vozilo se nadalje last bosanske deželne vlade, po osvobojevanju pa ga je prevzel sarajevski narodni svet. Kmalu nato je postal njegov lastnik tedanji pokrajinski namestnik in sedanji minister dr. Srškić, l. 1924. pa ga je kupil od njega sedanji gospodar Ragib Kavara iz Čapline. Mašinerija avtomobila je sedaj v izvrstnem stanju, zunanost pa je nekoliko opraskana.

Na avtomobilu se jasno vidi, da ni prizanesla atentatorska krogla niti njegovemu oklepu. Na zeleznem pokrovu vrhu stroja, pred volanom se nahaja odprtina, ki je zakrpana, toda jasno pričja, da je predrl oklep drobne bombe. To je bila Čabrinovičeva bomba, katere košček je odletel v avtomobil, ko je eksplodirala na pločniku.

Sploh ima avto čudno preteklost. Tudi po atentatu ga je zaleževala zla usoda. Nesreče so se vršile druga za drugo in dr. Srškić, ki ni praznovreden mož, je začel obupavati nad njim ter ga je slednjič sklenil prodati. Ampak tudi njegov zadnji gospodar ni imel z njim sreče. V noči, od 15. na 16. februarja se je avtomobil pokvaril. Morali so vpreči predenj konje, da so ga vlekli naprej. Pri krmitu je sedel gospodar in krmaril, toda tako nesrečno, da se je avtomobil prevrnil in ga pokopal pod seboj ter mu strl prsni koš. Par ur po tem dogodku je umrl.

Sedaj se pa avtomobila vsakdo brani, ker svojega življenja ne tvega nihče rad za ceno avta bivšega avstrijskega prestolonaslednika, v vseh ljudeh pa živi prepričanje, da je avtomobil zaklet in da prinese vsakomur samo nesrečo.

Škrlatica v Prekmurju narašča.

Kakor poročajo iz Prekmurja, se škrlatica tamkaj vedno bolj razširja in zavzema že nevarne dimenzije. Do petka 11. junija je bilo sprejetih v soboško bolnico 36 otrok, obolenih na škrlatici. V Veliki Poljani sami v lendavskem srezu je že 15 slučajev škrlatice. Murska Sobotna in soboški srez se branita sprejemati bolnike iz lendavškega sreza že radi nevarnosti in pa zato, ker je nevarniški oddelek soboške bolnice že prenapolnjen. Na razpolago ni namreč niti primernih prevoznih sredstev, niti zadostne množine potrebnega cepiva. Bolnike vozijo v Mursko Sobotno v odprtih vozovih deloma celo s kravjo vprego.

V dolinlendavskem srezu so okužene razen Polane še sledeče vasi: Lipovec, Bogojina, Filovec in Ivanci. Mnogi slučajji so izredno težki in je tudi umrljivost jako velika.

V Cornwalu na Angleškem je hotel, ki se nahaja tik ob morju, hotel obrežju ter nosi napis na eni strani "Zadnji hotel na Angleškem", na drugi pa "Prvi hotel na Angleškem". To je razumljivo tako da je za one, ki odpotujejo zadnji, a za one, ki dopotujejo, prvi hotel, ki ga ugledajo, ko stopijo na angleška tla.

POUČNE KNJIGE
MOLITVENIKI

MOLITVENIKI:

Duša popolna	1.—
Marija Varhinja:	
v platno vezano	.80
v fino platno	1.00
v usnje vezano	1.50
v fino usnje vezano	1.70
Rajski glasovi:	
v platno vezano	1.00
v fino platno vezano	1.10
v usnje vezano	1.50
v fino usnje vezano	1.70

Skrbi za dušo:

v platno vezano	.80
v usnje vezano	1.65
v fino usnje vezano	1.80

Sveta Ura z debelimi črkami:

v platno vezano	.90
v fino platno vez.	1.50
v fino usnje vez.	1.60

Nebesa Naš Dom:

v usnje vezano	1.50
v fino usnje vezano	1.80

Kvišku srca, mala:

v fino usnje vez.	1.20
Oče naš, slonokost bela	1.20
Oče naš, slonokost rjava	1.20

ANGLEŠKI MOLITVENIKI:
(ZA MLADINO.)

Child's Prayerbook:	
v barvaste platnice vezano	.80
Child's Prayerbook:	
v belo kost vezano	1.10
Key of Heaven:	
v usnje vezano	.70
Key of Heaven:	
v najfinejšo usnje vezano	1.20

(ZA ODRASLE.)

Key of Heaven:	
v fino usnje vezano	1.50
Catholic Pocket Manual:	
v fino usnje vezano	1.30
Ave Maria:	
v fino usnje vezano	1.40

POUČNE KNJIGE:

Abecednik	.80
Angelijska služba ali nauk kako se naj streže k sv. maši	.10
Angleško-slov. in slov.-angl. slovar	.90
Boj nalezljivim boleznim	.75
Dva sestavljeni plesa: četvorka in beseda spisano in narisano	.35
Domači vrt, trdo vez.	1.—
Domači zdravnik po Knaipu	1.25
Domači živnozdravnik	1.25
Govedoreja	.75
Gospodinjstvo	1.—
Jugoslavija, Mehik 1 zvezek	1.50
2. zvezek 1—2 snopiš	1.80

Kubična računica, — po meterski meri	.75
Katekizem, vezan	.50
Kratka srbska gramatika	.30
Knjiga o lepem vedenju, Trdo vezano	1.00
Kako se postane ameriški državljani	.15
Knjiga o dostojnem vedenju	.50
Ljubavna in snubilna pisma	.50
Mlekarstvo s črticami za živinorej	.75
Nemško - angleški tolmač	1.20
Največji spisovnik ljubavnih pisem	.80
Nauk pomagati živini	.60
Najboljša slov. kuharica, 668 str.	5.00

Naše gobe, s slikami. Navodila za spoznavanje užitnih in strupenih gob	1.40
Nasveti za hišo in dom; trdo vezana	1.—
broširano	.75
Nemška slovnica	.60
Nemščina brez učitelja — 1. del	.30
2. del	.30
Pravila za oliko	.65
Psihične motnje na alkoholski podlagi	.75
Praktični računar	.75
Praktični sadjar trd. vez.	3.00
Parni kotel; pouk za rabo pare	1.—
Poljedelstvo, Slovenskim gospodarjem v pouk	.35
Računar v kronski in dinarski valji	.75
Ročni slov.-nemški in nemško-slov. slovar	.60
Sadno vino	.30
Srbska računica	.40
Slike iz živalstva, trdo vezana	.90
Slovenska narodna mladina, obsega 452 str.	1.50

Slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar	.50
Spolna nevarnost	.25
Spretna kuharica; trdo vezana	1.45
broširana	1.20
Sveto Pismo stare in nove zaveze, trdo vezano	3.00

Umni čebelar	1.—
Umni kmetovalec ali splošni pouk kako obdelovati in izboljšati polje	.30
Voščilna knjižica	.50
Zdravilna zelišča	.40
Zgodovina S. H. S. Melik	
1. zvezek	.45
2. zvezek 1. in 2. snopiš	.70

RAZNE POVESTI IN ROMANI:

AŠKERČEVI ZBRANI SPISI:

Akropolis in piramide	.80
Balade in romance trd. vez.	1.25
broš.	.80
Četrti zbornik trd. v.	1.—
Peti zbornik, broš.	.90
Primož Trubar trd. v.	1.—
Amerika in Amerikanci (Trunk)	5.00
Andersonove pripovedke trd. vez.	.75
Agitator (Kersnik) trdo vez.	1.—
Azazel trd. vez.	1.—
Andrej Hofer	.50
Beniška vedeževalka	.35
Belgrajski bisler	.35
Beli rojaki, trdo vezano	1.00
Biserne 2 knjigi	.80
Brez zarje trd. vez.	.90
Brez zarje, broširana	.80
Bele noči (Dostojevski) t. v.	.75
Balkanska Turška vojska	.80
Balkanska vojska s slikami	.25
Božja pot na Smarno goro	.20
Božja pot na Bledu	.20
Burska vojska	.40
Bilke (Marija Kmetova)	.25

CANKARJEVA DELA:

Grešnik Lenard t. v.	.90
Hlapec Jernej	.50
Podobe iz sanj. t. v.	1.—
broširano	.75
Romantične duše trd. vez.	.90
Zbornik trd. v.	1.20
Mimo življenja t. v.	1.—
broširano	.80

Cesar Jožef II.	.30
Cvetke	.25
Cerkniško jezero in okolica, s slikami, trdo vezana	1.40
Giganova osveta	.35
Čas je zlato	.30
Cvetina Borogradska	.50
Četrtlet t. v.	.50
Dalmatinske povesti	.35
Dekle Eliza	.60
Dolenec, izbrani spisi	.60
Doli z orožjem	.60
Dve sliki — Njiva, Starka — (Meško)	.60
Dolga roka	.60
Devica Orleanska	.50
Duhovni boj	.50
Dedek je pravil. Marinka in kraljčica	.40
Elizabeta	.35
Fabijola ali cerkev v Katakombah	.45
Fran Baron Trenk	.35
Filozofska zgodba	.60
Fra Diavolo	.50
Gozdarjev sin	.30
Gozdovnik (2 zvezka)	1.20
Godčevski katekizem	.25

Gruda umira, trd. vez.	1.20
Gusarji	.90
Hadži Murat, trd. vez.	.80
Hiči papeža	1.—
Hečvika	.35
Helena (Kmetova)	.40
Humoreske, Groteske in Satire, vez. broširano	.80
Iz dobe punta in bojov	.50
Iz modernega sveta, trd. vez.	1.40
Jutri (Strug) trd. v.	.75

JURČIČEVI SPISI:	
Popolna izdaja vseh 10 zvezkov, lepo vezanih	10.00
Sosedov sin, broš.	.40
5. zvezek; Sosedov sin — Sin kmetškega cesarja — Med dvema stoloma trd. v.	1.—
6. zvezek; Dr. Zober — Tugomer trd. broširano	.75
Karmen, trdo vez.	.40
broširano	.30
Kralj zlate reke in črna brata	.45
Kriček pot, trdo vezan	1.—
Krvna osveta	.35
Kuhinja pri kraljici g. nočici, francoski roman	.40
Lisjakova hči	.30
Lucifer	.30
Ludovika Bozija	.25

LEVSTIKOVI ZBRANI SPISI:	
1. zv. Pesmi — Ode in elegije — Sonetje — Romance, balade in legende — Tolmač.	.70
2. zv. Otročje igre v pesenah — Različne poezije — Zabavljice in pušice — Ježa na Parnas — Ljudski Glas — Kraljedvorski rokospis — Tolmač.	.70
4. zv. Kritike in znanstvene razprave.	.70
5. zv. Doneski k slovenskemu jezikoslovju	.70
Zbrani spisi, trd. vez.	.90

LJUDSKA KNJIŽNICA:	
1. in 2. zvez. Znamenje štirih trdo vezana	1.00
2. zv. Darovana. Zgodovinska povest	.50
3. zv. Jernač Zmagovac. — Med plazovi	.50
4. zv. Malo življenje	.65
5. zv. Zadnja kmečka vojska	.75
7. zv. Prihajač	.60
9. zv. Kako sem se jaz likal, (Brenčelj)	.60
10. zv. Kako sem se jaz likal, (Brenčelj)	.60
11. zv. Kako sem se jaz likal, (Brenčelj)	.60
12. zv. Iz dnevnika malega porednega, trdo vezano	.60
14. zv. Ljubljanske slike. — (Brenčelj)	.60
15. zv. Juan Miseria. Povest iz španskega življenja	.60
16. zv. Ne v Ameriko. Po resničkih dogodkih	.60

MILČINSKIJEVI SPISI:	
Drobiž	.60
Igračke, trd. vez.	1.—
broš.	.80
Mali lord, trdo vezan	.80
Mali ljudje. Vsebuje 9 povesti. Trdo vezano	1.00
Mimo življenja, broširana	.80
Mladih zanikarjevov lastni životopis	.75
Mrtvi Gostač	.35
Materina žrtv	.60
Musolino	.40
Mali Klatež	.70
Mesija	.30
Mirko Poštenjakovič	.30
Mož z raztrgano dušo. Drama na morju. (Meško)	1.—
Malenkosti (Ivan Albrecht)	.25
Mladim sročem. Zbirka povesti za slovensko mladino	.25
Notarjev nos, humoreska	.35
Narod ki izmira	.40
Naša vas, I. del, 14 povesti	.90
Naša vas, II. del, 9 pov.	.90
Nova Erotika, trd. vez.	.70
Naša leta, trd. vez.	.80
Naša leta, broširano	.60
Na Indijskih otokih	.50
Na Preriji	.30
Nihilisti	.40
Narodne pripovedke za mladino	.40
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka	1.50

NARODNA BIBLIOTEKA:	
Kranjska čebelnica	.90
V gorskem zakotju	.35
Za kruhom	.35
Črtice iz življenja na kmetih	.35
Babica	1.—
Berač	.35
Elizabeta, angleška kraljica	.35
Amerika, povsod dobro, doma najbolj	.35
Boj s prirodo, Treskova Urška	.35
Emanuel, lovčev sin	.35
Spisje	.35
Beatni dnevniki	.60
Grška Mytologija	1.00
Z ognjem in mečem	3.00
Nekaj iz ruske zgodovine	.35
Božja kazen	.35
Napoleon I.	.75

Obiski (Cankar). Trdo vezano	1.40
Ob 50 letnici Dr. Janesa E. Kreka	.25
Ogenj tr. v.	1.30
Pesmi v prozi, trdo vez.	.70
Prigodbe čebelnice Maje trd. vez.	1.00
Pabirki iz Boža (Albrecht)	.25
Pariški slatlar	.35
Pingvinski otok tr. v.	.90
Pod svobodnim solncem 1. zv.	1.00
Plebanus Joanes tr. vez.	1.—
Pod krivo jelko. Povest iz časov Rokovnjačev na Kranjškem	.50
Poslednji Mehikanec	.30
Pravljice H. Majar	.30
Povest o sedmih obešenih	.70
Povesti, Berač s stopajše pri sv. Roku	.35
Po strani klobuk, trdo vez.	.90
Poligalea	.25

: : IGRE : :
RAZNE POVESTI IN ROMANI

Praprečane zgodbe	.25
Patris, povesti iz irske junaške dobe	.30
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu	.25
Ptice selivke, trd. vez.	.75
Pikova dama (Puškin)	.30
Pred nevihto	.35
Pravljice in pripovedke (Košutnik)	
1. zvezek	.40
2. zvezek	.40
Rablji, trd. vez.	.75
Robinson	.60
Revolucija na Portugalskem	.30
Rinaldo Rinaldini	.60
Slovenski šalivce	.40
Slovenski Robinson, trdo vezan	.70
Suneški invalid	.35
Skozi širno Indijo	.60
Sanjska knjiga Arabaka	1.50
Sanjska knjiga, nova velika	.90
Sanjska knjiga, mala	.60
Spake, humoreske, trd. vez.	.90
Strahote vojne	.50
Sveta noč, zanimive pripovedke	.30
Strup iz Judeje	.75
Spomini jugoslov. dobrovoljca — 1914—1918	1.—

Stritarjeva Anthologija trd. vez.	.90
Sisto Sesto, povest iz Abruce	.30
Svitanje (Govekar), vez.	1.20
Sin medvedjevega lovca, Potopisni roman	.80
Sveta Notburga	.35
Sv. Genovefa	.50
Sredozimci, trd. vez.	.60
broš.	.40

SHAKESPEAREVA DELA:

Machbet, trdo vez.	.90
Machbet, broširana	.70
Othelo	.70
Sen kresne noči	.70

SPISI KRIŠTOFA ŠMIDA:

1. zv. Poznava Boga	.30
7. zv. Jagnje	.30
8. zv. Pirhi	.30
13. zv. Sveti večer	.30
14. zv. Povodenj	.30
17. zv. Brata	.30

SPLOŠNA KNJIŽNICA:

Št. 1. Ivan Albrecht: Ranjena gruda, izvirna povest, 104 str., broš.	0.35
Št. 2. Rado Murnik: Na Bledu, izvirna povest 181 str., broš.	.50
Št. 3. Ivan Rozman: Testament, ljudska drama v 4 dej., broš. 105 str.	.35
Št. 4. Cvetko Golar: Poletno klasje, izbrane pesmi, 184 str., broš.	.50
Št. 5. Fran Milčinski: Gospod Fridolin Zolna in njegova družina, veselomodre črtice I., 72 str., br.	0.25
Št. 6. Ladislav Novak: Ljubosumnost, veseloigra v eem dejanju, poslovenil Dr. Fr. Bradač, 45 str., broš.	.25
Št. 7. Andersenove pripovedke. Za slovensko mladino priredila Uta, 111 str., broš.	.35
Št. 8. Akt št. 113	.01
Št. 9. Univ. prof. dr. France Weber: Problemi sodobne filozofije, 347 str., broš.	.70
Št. 10. Ivan Albrecht: Andrej Ternou, reliefna karikatura iz minulosti, 55 str., broš.	.25
Št. 11. Pavel Golis: Peterčkove poslednje sanje, božična povest v 4 slikah, 84 str., broš.	.35
Št. 12. Fran Milčinski: Mogočni prstan, narodna pravljica v 4 dejanjih, 91 str., broš.	.30
Št. 13. V. M. Garšin: Nadežda Nikolajevna, roman, poslovenil U. Žun, 112 str., broš.	.30
Št. 16. Janko Samec: Življenje, pesmi, 112 str., broš.	.45
Št. 17. Prosper Marimee: Verne duše v vica, povest, prevl Mirko Pretnar, 80 str.	.30
Št. 18. Jarosl. Vrohlický: Oporoka Inokovskega grajščaka, veseloigra v enem dejanju, poslovenil dr. Fr. Bradač, 47 str., broš.	.25
Št. 19. Gerhart Hauptmann: Potopljene zvone, dram. bajka v petih dejanjih, poslovenil Anton Funtek, 124 str., broš.	.50
Št. 20. Jul. Zeyer: Gompači in Komurasaki, japonski roman, iz češčine prevl dr. Fran Bradač, 154 str., broš.	.45
Št.	

Arkadij Averčenko:

Vojna.

Mine se kakih dvajset let in vsi, kar nas je zdaj fantov, bomo starčki.

Svetovna vojna postane stvar zgodovine, o njej bodo govorili kot o nečem davno minulem, legendarnem.

In ko obkolijo vnuki tega ali onega izmed nas za toplo pečjo ter začno spraševati, kak oje bilo v svetovni vojni, — si lahko mislite, kako bomo morali mi, starčki, lagati!

To se pravi, lagali bodo seveda drugi starčki, ne jaz, jaz nisem tak.

Ker torej ne znam lagati, bo moj položaj grozen.

Kaj naj povem vnukom? Karo naj položim njihovo radovednost? Ali sem bil na bojišču? Bil sem. Kaj sem bil? Vojak, častnik ali general? Ne eno, ne drugo. — Vrag me je zanesel na bojišče, čeprav me ni nihče vabil.

Ko sem prišel med mobilizacijo na nabor, so me ogledali in dejali: — Vi niste za nič!

Ves užaljen in ogorčen sem vprašal:

— Kako to? Pojasnite mi vendar, zakaj me ne marate.

— Slabe oči imate.

— Dovolite, gospoda! Kaj pa je treba vojaku na bojišču? Ubijati sovražnike! Nu, saj to ni nič posebnega. Privedite mi sovražnika tako blizu, da ga bom videl, pa mi ne uide!

— Saj postrelite nekaj dušev naših, predno ubijete enega sovražnika.

Odšel sem iz tega birokratičnega urada užaljen in zaloputnil za seboj vrata.

Sklenil sem oditi na bojišče kot poročalec nekake lista.

Znanec — žid — me je dolgo nagovarjal, naj ostanem doma.

— Čemu neki bi hodili? Ne razumem vašega značaja! Kakšna manira je to: kjer se dve državi borita, tam morate biti vi sredi med njima!

In vendar sem odšel na bojišče. Vrag me je zanesel seveda baš v sredino, kakor je dejal tisti premeteni žid.

Na bojišču (bilo je pri Dvinskem), so se me navadili kot neizogibnega zla. Nekateri vojaki so me imeli celo radi, ker sem bil krotak in vedno dobre volje.

Nekdo sem se pridružil vojakom v strelskih jarkih. Sedeli smo in kramljali, jaz sem jim dajal cigarete. Naenkrat je začelo d vseh strani pokati, začeli so se nekaki kriki, povelja — med pogovorom niti nismo, kakšna povelja so dajali.

Vsi so zakričali — hura! — skočili iz strelskih jarkov in planili naprej. Iz solidarnosti sem zakričal tudi jaz hura. skočil iz jarka in planil naprej. Nekdo je nekoga pobijal in kral, jaz sem se pa vrtel na vse strani. V svoji skromnosti sem razumel samo toliko, da sem v napotje enim in drugim. Ljudje se pečajo z resno zadrego, jaz se jim pa vrtim pred nogami!

Potem je začel nekdo pred nami bežati. Sam nisem vedel, da li bežimo mi pred Nemci, ali Nemci pred nami. Sploh sem misljal, da se v pravi bitki človek nikoli ne spozna, kdo je koga naklestil in kdo beži.

O tem razmišljujejo šele pozneje izkušeni možje v glavnem štabu.

Bežal sem pa dolgo; pred sovražnikom ali za sovražnikom, to

ga se danes ne vem. Morda bi mi kazalo dati visoko odlikovanje kot največjemu junaku, ali pa ustreliti me kot strahopeta.

Bežal sem torej dolgo — tako dolgo, da daleč naokrog ni bilo nikogar več, ko sem se naposled ozrl.

Samo en Nemec (očividno prav takega neopredeljenega značaja, kakor jaz), je stopical tik za menoj.

— Smo te, a? — sem zakričal magoslavno.

Mesto odgovora mi je nastavljal bajonet na prsa.

Zaploskal sem z rokami in vzkliknil srdito:

— Kaj se ti meša? Saj me lahko ubiješ, če ne boš previdno ravnal z bajonetom!

Moje besede so ga presenetile, da je povesil puško.

— Saj te tudi hočem ubiti!

— Zakaj? Mar sem ti ugrabil ženo ali ukradel denar? Tepee!

Uvidevni ton vpliva okrepčujoče na vsako glavo, pa naj bo s tako zabita.

— Da, — je spregovoril v zadregi in brskal z bajonetom po tleh. — Toda zdaj je vojna in časi so taki, da...

— Saj vem, da je vojna, vendar pa ne gre, da bi kar tako tebi nimeni nič porinil bajonet v trebuh človeku, ki si ga komaj spoznal!

Nekaj časa sva oba molčala.

— Vsekakor, — sem pomislil, — je mož moj ujetnik in zato ga moram privedi živga v naše postojanke. To bodo strmeli! Morda mi dalo celo odlikovanje.

— Naj bo že kakorkoli, moj ujetnik si, — je dejal Nemec, — in jaz te...

To je bil višek nesramnosti!

— Kaj! Jaz tvoj ujetnik? Ne, brate, jaz sem te ujel in zdaj se ne izmuzneš!

— Kaj! Jaz sem tekla za teboj in zdaj naj bom tvoj ujetnik?

— Nalase sem bežal pred teboj, da te zgrabim daleč od bojišča in ujamem, — sem si hotel pomagati iz zadrege s takozvano vojaško zvijačo.

— Saj me vendar nisi ujel!

— To so — podrobnosti — kar pojdi z menoj!

— Pa pojdiva — je dejal moj sovražnik po kratkem premisleku, — samo ne pozabi, da se mi ne izmuzneš. Povedem te s seboj kot ujetnika.

— Ta je pa dobra! On me vodi: Jaz te vodim, ne pa ti!

Prijela sva se za roke in krenila na pot. Celu aro sva taval po polju in prišla do žalostnega zaključka, da sva zgrešila pot.

Ozračala se je lakota in bil sem zelo vesel, ko se je našel v sovražniški torbi kos kruha in mesna konzerva.

— Na, — je dejal Nemec in mi ponudil polovico, — ker si moj ujetnik, ti moram dati jesti.

— Ne, — sem ugovarjal, — ker si ti moj ujetnik, je vse, kar imaš moje! Zaplenil sem takorekoč tvoj tren.

Sedla sva pod drevo in prigriznila, potem pa sva si privoščila par požirkov konjaka iz moje steklenice.

— Zaspan sem, — sem dejal in zasdehal. — Te bitke in ujetniki človeka res utrudijo.

— Ti lahko zaspiš, — jaz pa ne, — sem dejal Nemec.

— Zakaj?

— Stražiti te moram, da mi ne uideš!

Dotlej se tudi sam nisem upal zaspati, ker sem se bal, da bi mi Nemec ne ušel, toda Nemec je bil trmast kakor osel.

Uzgnil sem se pod drevesom. Prebudil sem se proti večeru.

— Sediš? — sem ga vprašal.

— Sedim, — je odgovoril zaspano.

— Nu, zdaj pa lahko zaspiš, če hočeš, te bom že jaz stražil.

— Kaj pa — če pobegneš?

— Kaj še! Kdo pa beži od ujetnika?

Nemec je skomignil z rameni in zaspal.

Daleč tam na pustem obzorju je ugašal solnčni zaton in zadnji žarki so poljubljali obraz mojega sovražnika.

— Kaj, če bi jo popihal? — sem pomislil.

— Kdo bi se ukvarjal z nim? Preseda mi že! Sicer je pa položaj popolnoma neznosen: — jaz trdim, da je on moj ujetnik. on pa pravi, da sem jaz njegov. Če se pa medsebojno osvobodiva, bo to nekaka izmenjava vojnih ujetnikov.

Previdno sem vstal, da bi se Nemec ne zbudil in odšel proti zapadu. Da bi se pa revanžiral svojemu sovražniku za izgubo problematičnega ujetnika, sem mu stisnil pred odhodom v skrinco roko svojo steklenico konjaka.

In Nemec je spal tako, podoben velikemu detetu, ki so mu položili v roko cucelj in ki zaplače, ko se zbudi, videč, da je pestunja odšla.

Evo, to so vsi moji doživljaji na bojnem polju.

Toda kako naj povem to vnukom, če pa ne morem pojasniti, kdo je zmagal — mi ali Nemec, kdo je bežal — mi ali sovražnik, in kdo je koga ujel — jaz Nemec ali Nemec mene?

Zdaj, ko sem še mlad, sem povedal čisto resnico. Ko pa se postaram, — bo treba lagati.

GROZEN, A ORIGINALEN SAMOMOR

Na Opčinah pri Trstu sta izvršila dva zaljubljenca te dni samomor, kakršnega policijske kronike bržčas niti ne poznajo. Izvršila sta ga 32letni delavce Viktor Črnoligar in njegova 19letna svakinja Karmen Čepirlo. Še predno je bil Viktor oženjen z njeno sestro, se je Karmen zaljubila v njega. Kljub temu se je Viktor poročil s sestro Albo, s katero je živel par let v srečnem zakonu in imel ž njo dečka ki je danes star pet let.

Ko pa se je Karmen med tem razvila v pravo krasotico ter bila še vedno zaljubljena v svojega svaka je ta podlegel njenji čarom in postal svoji ženi nezvest. Žakon se e tako spremenil v pravi pekel z neprestanimi prepri in škandalji.

Viktor in Karmen kljub temu nista hotela urazena, ker pa tudi živeti na tak način nista mogla naprej, sta sklenila, da gresta skupno v smrt. Ojačila sta si svoj pogum s steklenico šampanjca.

Šla nato na Opčine pod vod električnega toka z visoko napetostjo 50.000 voltov, ovila sta se okrog pasu z jekleno žico, katere konce sta vrgla preko glavnega električnega voda. Silen električni tok je na mestu ubil oba samomorilca, ki sta popolnoma zgorela, tako da so našli le še zgorele ostanke njenih trupel. Poleg njiju so našli listič z opozorilom na mimosideče, naj se ne dotikajo žice. V bližini so našli tudi dve pismi, iz katerih so ugotovili, kdo sta samomorila.

Nenavadni samomor je izzval v Trstu ogromno senzacijo in policija je imela čez glavo dela, da je preprečila naval radovednega občinstva. Da ne izve kakih incidentov, je policija tudi odredila, da se je moral vršiti pogreb naslednjega dne že ob petih zjutraj in da tudi ni smel biti nikjer objavljen. Pripuščeni so bili k njemu le najbližji sorodniki.

POZOR ČITATELJI!

Naročila za Vodnikovo družbo smo te dni odposlali. Za to leto ne sprejmemo nobenih naročil več. Tudi kdor bi sedaj direktno naročil knjige iz Ljubljane, ne bo videl svojega imena v družbinem imeniku. Mi smo sicer naročili nekaj iztisov več, katere bomo razprodali, ko bodo knjige dospele v Ameriko. To naj blagovolijo rojaki vpotevati.

Uredništvo.

PARMA 231 AKROV, fina poslopja, vse orodje, 30 molznih krav, par konj; cena \$10.000, pustim \$3.000 za les. Nekaj na račun. Pošljem slike. — W. H. Murdoch, Cooperstown, N. Y. (3x 28.29.30)

ROJAKI NAROČUJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRŽAVAH.

Major E. Massard:

Iz življenja glasovite špijonke.

(Nadaljevanje.)

Ko so stopili stražniki v njeno sobo, je ležala plesalka popolnoma naga. Malomarno se je ozrla po policijskem inšpektorju in se začela počasi oblačiti.

— Iščete me radi belgijske afe-re, kajne? — je vprašala inšpektorja.

— Da, da, — je odgovoril inšpektor.

Bal se je povedati resnico, da bi plesalka ne ujezil. Šele na policiji so ji izročili ukaz o aretaciji. Mata Hari je vzela ukaz in vprašala mirno:

— Kateremu teh gospodov naj izročim to pismo?

— Pokažite ga najprej X 21, — je odgovoril kapetan L. osorno.

— Od kdaj ste v nemški službi?

— Ne razumem vas, — je odgovorila in prebledela.

— X 21, odgovorite na vprašanje! Od kdaj ste v nemški službi?

Sledil je buren prizor. nkar so odvedli plesalko v žensko kaznilnico.

Načelnik informacijskega urada me je obvestil, da je prestregel radio brzojavko iz Madrida.

— Saj ne morete tajiti, — ji je dejal predsednik sodišča, — da ste hoteli dvigniti denar, ki vam ga je nakazal poročnik von Kron v Madridu.

Mata si je hotela pomagati z običajno taktiko, zato je odgovorila predrzno:

— Res je. Poročnik von Kron ni hotel plačati moje ljubezni s svojimi denarjem, češ, da je državni denar tudi v tem slučaju boljši.

— Vojno sodišče bo že samo vedelo, koliko je resnice na vaši trditvi — pripomni predsednik.

— Priznavate torej, da vam je poslal denar načelnik nemškega vojnstva v Amsterdamu?

— Da. Denar mi je poslal prijatelj iz Holandske, ki plačuje dolg mojega prijatelja iz Španije, ne da bi vedel, zakaj in kako.

To je bilo vse, kar je moglo sodišče spraviti iz obtoženke. Ko so ji pa povedali, da je bila brzojavka iz Madrida prestrežena v Parizu, je prebledela in zajekljala:

— Jaz — jaz — jaz vas rotim, da je bilo to — plačilo za moj ljubavne poči. To je bila moja taksa. Verjemite mi, bodite kavalirji, gospodje Francozi!

— To še ni dokaz, je skušal ugovarjati plesalkin zagovornik, ki je bil z obtoženko sploh pretirano ljubezniv. Stopil je k nji in ji ponudil bombonov.

— Ne potrebujem vaših grimas! — je vzkliknila Mata ponosno.

— Saj nisem poklicna prostitutka. Svojo usodo hočem prenašati sama!

Izzivajoče se je ozrla na sodnike. Obraznava je bila prekinjena.

Med odmorom je stopil k meni njen zagovornik. Bil je prileten advokat, prikupljiv z zunanjostjo. Na prsij je nosil visoko odlikovanje iz leta 1870. Mož je bil trdnoprepričan, da je Mata Hari nedolžna. Sam je prošil vojno sodišče, naj mu dovoli zagovarjati lepo plesalko.

— Kaj mislite vi, dragi major, — me je vprašal z dobrodušnim mehčljajem.

— Mislim, da je podla ženska in da so ji ure že štete.

— Počakajte vsaj dotlej, dokier se ne javijo priče.

Njegov razgovor je bil gniljav, toda izpovedi prič so vse sodnike presenetile. Priče so izpovedale tako, da je bilo vsem jasno, kako nevarna in rafinirana je ta ženska.

Pričelo se je zasliševanje prič. Mata Hari je bila na videz mirna. Namazala si je ustnice z rdečilom in se prijazno smehljala.

Zagovornik ji je prinesel šopek svežih evretil. Mata Hari je jedla bombone in koketirala s sodniki.

— Pokličite pričo X! — je zapovedal predsednik stigi.

V dvoranu je stopil mož plemenite zunanosti. Bil je pa zelo zamisljen. Plesalka je vstala in se potuhnila, kakor da prič sploh ni zapazila.

— Vaše ime, priimek in poklic? — je vprašal predsednik.

Priča je odgovoril. Mož je zavzel v zunanjem ministrstvu zelo visoko mesto.

— Zakaj ste navedli tega gospoda za pričo? — je vprašal predsednik plesalko.

Mata Hari je odgovorila tiho in mirno, ne da bi se ozrla na pričo:

— Ta gospod zavzema v Franciji eno najvišjih mest. On je informiran o vseh vladnih in vojnih načrtih. Po povratku iz Madrida sva se seznanila. Bil je moj prvi ljubček po razporoki in priznati moram, da mi je bil zelo všeč.

Ljubila sva se tri noči. Danes ga vprašam zadnjič: — Ali sem te nagovarjala, da mi daš kake informacije? Sem-li izrabila ljubavno razmerje, da izrabim od tebe kake tajne?

— Ta gospa ni zahtevala od mene nobenih informacij. — je odgovoril priča.

— Vidite, da ni volhunka! — je vzkliknil zagovornik. — Samo roko bi bila iztegnila, pa bi imela važne informacije. In vendar tega ni storila.

— O čem sta pa govorila vse tri noči? — je vprašal predsednik. — Mar nista govorila o vojni, ki je zanimala vsa javnost?

— Ne, govorila sva o indijski umetnosti, — je odgovoril priča.

— Recimo, da je tako. Priznati pa morate, da je občevanje s tako visokim funkcionarjem gotovo dvignilo kredit obtoženke pri Nemcih. Morda se ima obtoženka baš vam zahvaliti, da ji je bila plača zelo povišana?

Priča ni hotel odgovoriti na to vprašanje. Le globoko je vzdihnil in molčal.

— Ali ni rabila Mata Hari pri dopisovanju z načelnikom nemškega vojnstva papirja s firmo: "Zunanje ministrstvo — kabinet ministra"? Pri obtoženki smo našli pisma, ki to domnevo potrjujejo.

Na to vprašanje visoka uradna oseba ni odgovorila.

Med plesalkino korespondenco so našli mnogo pisem, ki so jih pisali plesalki častniki, piloti ter drugi vojaški in civilni činitelji. Našli so tudi pismo nekoga vojnega ministra. V tem pismu omenja minister vojne dogodke in raznostrogo zaupne ukrepe svoje vlade.

Predsednik začne čitati pismo. Naenkrat obtoženka vstane in vzklikne:

— Ne čitajte tega pisma, gospod polkovnik!

— Moram ga prečitati.

— Tedaj vas pa prosim, da vsaj imena ne poveste.

— Zakaj pa ne?

— Zato, — pravi Mata Hari, — ker je ta gospod oženjen in bi lahko nastali domači prepri v pošteni rodbini.

Predsednik je kolebal. Nastala je mučna pavza. Šele na izrečno zahtevo nekoga člana sodišča je bilo pismo s podpisom prečitano. Vse člane vojnega sodišča je ime dotičnega ministra frapiralo.

— Celu rodbinske tajne vam niso svete! — je vzkliknila plesalka ogorčeno.

Čuvanje tajnosti je poklicna zadeva vsake prostitutke. Prostitutka noče kompromitirati svojih ljubčkov, ona ne izla imena visoke uradne osebe, osobito če gre za ministra, ki je opetovano inšpiciral — francosko armado.

— Ali niste nikoli govorili z ministrom o politiki in vojni?

— Nikoli! — je odgovorila obtoženka.

Nato je sedla ter se ozrla ponosno na sodnike, češ, zdaj veste, da sem imela ljubavno razmerje z vašim ministrom. Nemcem je bila volhunka, ki je lahko hodila brez posebnega dovoljenja v kabinet francoskega vojnega ministra, zelo dobrodošla. Navadnim volhonom so plačevali Nemci največ po tisoč frankov mesečno. Mata Hari pa je dobivala okrog 75 tisoč.

Proti koncu obravnave je napela obtoženka vse sile, da se reši. Na zatožni klopi ni bilo več obtoženke. Mata Hari je postala naenkrat ženska in plesalka. Začela je na vse načine koketirati s sodniki, hotela se je celo steti, da

FOREST CITY, PA., POZOR!

DNE 4. JULIJA, ZVEČER

priredita

PEVSKO DRUŠTVO "NAPREJ" in SLOVENSKA GODBA iz LITTLE FALLS, N. Y.

VELIK KONCERT

v HIGH SCHOOL AUDITORIUM

s sledečim programom:

PROGRAM

PRVI DEL	DRUGI DEL
1. Amerika, Henry Carey Godba	1. Tj osrečiti jo ho!ti!
2. Port Henry Korčnica, Godba	2. mešan zbor, dr. Naprej
3. French Comedy, overture	3. Pajatelj in senca,
4. Keler-Bela Godba	moški zbor dr. Naprej
5. G. A. R. Patrol, J. H. Bell, Godba	3. Star of Descending Night,
6. Venček hrvatskih pesni, Godba	mešan zbor dr. Naprej
7. Lassus Trombone, Godba	4. Old Uncle Moon,
8. Henry Fillmore Godba	moški zbor dr. Naprej
9. Iz zbirke "Woodland", Godba	
10. Gustav Liders, Godba	
11. Ciganska kraljica, overture, Godba	
12. K. L. King, Godba	

TRETI DEL

1. Attention March (Pozor pobod), Louis Vitak Godba

2. Argonauti, C. L. Barnhouse,

3. Post and Peasant, Fr. V. Suppe,

4. Miss Trombone, Henry Fillmore,

5. Gems of Stephen Foster, Theo. M. Tobani,

6. Češki biseri, V. P. Safranek,

7. Princess of India, K. L. King,

8. The Stars and Stripes Forever, Sousa,

9. The Star Spangled Banner, Fr. Scott,

Dne 5. JULIJA se vrši PIKNIK

na M. ZIDARJEVIH PROSTORIH

Na pikniku bo svirala omenjena godba. Za vse drugo bo pa v polni meri preskrbel odbor.

Tem potom uljudno vabimo vse tukajšnje kakor tudi Slovence iz sosednjih naselbin, da se koncerta in piknika v obilnem številu udeležijo. Za udeležbo se vam najlepše priporoča —

DRUŠTVO "NAPREJ".

pokaže strogim možem svojo čarobno umetnost in svojo divno telo. Če je šlo na ta način pri ministrih in generalih, zakaj bi ne šlo pri teh gospodih? — si je mislila.

— Kaj nam še lahko poveste v svojo obrambo? — jo je vprašal predsednik

Po široki cesti življenja

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

54

(Nadaljevanje.)

Zanimanjem se je ozrl vanjo.
— Bojim se, da bi znala biti celo okruta, če bi šlo za kaj resnega.

— Tega se bojim tudi jaz, — je rekla resno.
Četrt ure pozneje sta sedela v gondoli, ki naj bi ju privedla v samostan.

Henrik je postal Veri par vrstic, kojih namen je bil pomiriti jo, ne da bi razodel resnice. Henrik je dobro poznal samostan že od preje in vsled tega je bilo povsem odveč vodstvo menih. Miss Bridge se ni zanimala za ničesar drugega kot moža, ki je hodil ob njeni strani in Henrik bi ne smel biti nečimuren, od ženske razvajen možki, da bi tega prijetno ne občutil.

Ko sta se vrnila, je bila večerja že davno končana in vsled tega jima je bilo treba servirati posebej. Henrik pa se je pred tem še napotil k Veri, ki je sedela blede in vžhičena v svojem budoarju ter čakala nanj.

— Hvala Bogu, da se ni nič pripetilo, — je rekla ter mu podala svojo tresočo se roko. — Niti ne veruješ, kako me je prestrašila tvoja dolga odsotnost.

Henrik se je presenečeno ozrl vanjo.

— Ali res? Draga Vera, kaj pa se more zgoditi? Edina nepričakovana stvar je bila, da sem se sestal z našo malo potno tovarišico, ono, katero spremlja mulatka.

Vera ni izpregovorila nobene besede, pač pa se obrnila na stran. Imela je tisti mučni občutek, ki jo je prevzel že takrat v železniškem vozu.

— Upam, Henrik, da bova ostala tukaj sama in da se ne bova še nadalje brigala za to znanstvo, — je rekla s topim glasom.

— Zakaj?

— Njena osebnost mi ne ugaja in vsled tega ja ne želim njene družbe.

— Uboga stvar, — je rekel Henrik sočutno. — Že je zapazila, da ti ni simpatična. Sploh pa si prestroga ž njo. Hčerke strica Sama so plemo zase.

— Smatra me z atvojo ženo, — je rekla s tresočim se glasom. — Lahko si misliš, kako mučno je to. Če ustrajam pri tem, da obnežim ž njo, morava biti krita.

— Jaz prav nič ne ustrajam pri tem, sree, — je rekel nestrpno. — Ne vem kako bi mogel to preprečiti. In kar se tiče tvojih pomislekov, so povsem nepotrebni. Kaj briga svet, v kakih odnosih živiva? Najmanj pa Miss Bridge. Sploh pa obseva solnce Italije toliko nejasnih odnosov, da se ti ni treba beliti radi tega glave.

— Nejasnih odnosov? — je ponovila, mučno presenečena.

— V očeh sveta gotovo, moža draga. Sedaj pa ne bodi jezna name. Luce sem ter moram jesti.

Poljubil ji je roko in ko je odšel, se je naslonila Vera na okno ter pričela zreti ven. Čutila je pritisk teh "nejasnih odnosov", kot jih je ravnokar imenoval Ter Velp in skoro bolešno si je želela konca žalnega leta, da prične z novim življenjem ob strani Ter Velpa.

Skupno življenje z Miss Bridge, kateremu ni bilo mogoče izogniti se, je spravilo končno tenkočutno in strogo mislečo ženo v tako stanje odpora in ogorčenja, da je mogla le z največjim naporom ohraniti forme dobre družbe.

Ponavadi je sedela molče poleg, ko sta vodila Henrik in Juana precej drzne pogovore ter je Miss Juana kokerirala s slikarjem na način, ki ne spada v dobro družbo. Nekega dne pa ni mogla Juana še nadalje prenesti antipatije, katero ji je kazala Vera in neka-ko eno uro pozneje, ko jo je našel Ter Velp v čitalnici, je bruhnil na dan njen srd.

— Ne razumem, — je rekla z blestečimi očmi, — kako morete imeti pogum ter mi slediti semkaj. Vaša gospa žena bo takoj nastopila kot angelj osvete.

Sedel je poleg nje ter se razveseljen ozrl vanjo.

— Nisem strahopeten, Miss Juana. — Pri tem pa se je tudi zavedel roganja, ki je zvenelo iz njegovih besed, ko je govorila o njegovi ženi. Pozorno se je ozrl vanjo, a videl le srd v njenih očeh.

— Ljubosumnost je vedno laskavost, dvorjenje moža, kateremu velja, čeprav povzroča boleti.

Juana se je porogljivo nasmehnila.

— Dobro je, da vsaj ne skušate prikriti se. Strašna stvar mora biti za moža, če je žena zaljubljena v njega, ker ustraja v takem slučaju pri tem, da mu nudi kar največ svoje ljubezni. Prava konsekvence mora biti, da se pozneje stadi.

Ter Velp je zrl predse ter čutil naenkrat, da ima premalo Vere. Hitro je vstal ter odšel v njeno sobo. Stala je pri oknu svojega salona, odpirajočega se na kanal, čula udarjanje valov ter petje gondolierjev.

Stopil je za njo ter jo objel.

Vera, draga moja, žalostna si — je rekel nežno.

Naslonila je svojo glavo na njegova prsa ter zaprla oči. Bila je res vznemirjena, a njegov prihod jo je napolnil z največjim veseljem.

— Mislim, da sem bila bedasta, Henrik, imela sem domotožje, — je šepetala.

— Ne, tega nisi imela. Miss Bridge je kriva vsega. Ali hočeva odpotovati v Rim, draga?

Čutila je, da je šlutil on njen neizgovorjeni občutek ter se je tega sramovala. Vse, kar jo je mučilo, je izginilo pri njegovih besedah.

— Ne, ne Henrik, — mu je zagotovila naglo. — Naučila se bom obvladati se. Še par tednov in vse bo končano.

Koprčala je po tem kot človek, ki umira od žeje, dočim je občutil on le od časa do časa potrebo trdnih življenjskih oblik, — kajti življenje mu je itak prinašalo vsaki dan nekaj novega.

Juana je čutila posledice tega v neskončno dolgem popokdnevu, a nato se je vrnil Henrik na svojo staro pot ja v tem slučaju je Vera molčala.

Nekega večera so sedeli vsi trije v čitalnici, pri zaprtih oknih, ker je že pričelo postajati hladno. Henrik je kadil, Juana se je naslanjala na zofa in Vera je bila zaposlena z navideznim delom. Molčala je kot vedno, kadar se je nahajala Amerikanka v njeni družbi.

— Želela bi, — je rekla Juana k Ter Velpu, ki je ravnokar napravil pripombo glede severne zime, proti kateri se bo odpejal v par dneh, — želela bi, da bi si zlomili nogo ali da bi se vam pripetilo kaj drugega, kar bi vas zadržalo tukaj. V takem slučaju bi vam delala družbo, a pustiti vas odpotovati ter ostati sama v teh pastih Benetkah, to bi bilo strašno.

French Line
Compagnie Générale Transatlantique
PARIS 3. JULIJA - 24. JULIJA
FRANCE 17. julijs. — 14. avg.
HAVRE — PARIŠKO PRISTANIŠČE
Kabine tretjega razreda z umivalniki in tekočo vodo za 2, 4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in piljača.
19 STATE STREET NEW YORK
ALI LOKALNI AGENTJE

Vera se je ogorčeno ozrla vanjo, a Ter Velp se je smejal svoji mladi cestilki v obraz. — Ne morem reči, da boleha jo vaše prijazne želje na preveliki dobrobrčnosti. Meni je ljubše, če se ne izpolni.

— In kdo vam je rekel, da sem dobrobrčna? — je odvrnila Juana. — Egoistinja sem ter ne maram biti nič drugega.

— Potem, — je rekel Ter Velp veselo, — ne boste mogla zametiti nobenemu možkemu, če ima rajše Evropejko kot pa prosto Amerikanko.

Namrdnila je ustnici.
— Seveda, če ne zna možki ceniti pogumnega in ženijalnega v ženski. Tudi ni škoda za možkega, ki poseže za odprtimi očmi po dolgotrajno, ki traja celo življenje.

Vera je odložila svoje delo ter se ozrla v Juano, kajti silna je za je pričela vstajati v njej. V načinu te deklice je videla nekaj izrednega napram sebi, da omami Henrika. Dosedaj je molčala, a istega večera je bila razdražena in nervozna in vsled tega ni mogla več molčati.

— Mislim, — je rekla tako mirno kot le mogoče, — mislim, da bi bilo za vas zelo dobro, če bi se včasih nekoliko omejila. Ženske lastnosti so mogoče za vas nepotrebna forma, a večina ljudi smatra te lastnosti kot najboljšo posest ženske.

Juana je skočila na noge in grda poteza se je pojavila med njim nosom in ustnicama.

(Dalje prihodnj.)

Maksim Gorki:

Orlov in njegova žena.

(Nadaljevanje.)

Čutil je, da mu ni mogoče povedati natančno in razloženo, kaj mu pravzaprav stiska sree. Obnem pa je tudi spoznal, da se je pojavila med njima stena, ki je z besedami samimi ni mogoče več odpraviti.

In lotila se ga je naenkrat silna jeza. Udaril je Matrono s stisnjeno pestjo na tihnik in zatuli: — Copernica prokleta! Kaj hčeš? Igrati se hočeš z mano? Ubi-jem te, vlačuga!

Udarec je bil tako močan, da je padla z obrazom na mizo. To da takoj je zopet skočila kvišku, zrla je polna sovraštva in kljubovalnosti v možev obraz ter glasno in kratko zakričala:

— Udaril!
— Molči!
— Udaril vendar, na!
— Ah, ti vražja ženska!
— Ne, Grigorij, sedaj je dovolj! Tega nečem prenašati. . .
— Molči!

— Ne pustim več, da bi stopal name. . .

Zaskrpal je z zobmi in stopil korak nazaj, morda da bi jo lažje udaril.

V tem trenutku pa so se odprla vrata, in na pragu se je pojavil dr. Vaščenko.

— Kaj je pa to? Ali ne vsta, kje sta? Kakšni prizori so to?

Njegov obraz je bil strog in presenečen. Orlov ni bil ob pogledu njeni prav nič v zadregi, priklonil se mu je in rekel:

— Nič posebnega. . . mada desinfekcija med možem in ženo. . .

In zasmejal se je doktorju krčevito v obraz.

— Zakaj nisi nastopil službe? — je zavpil doktor odurno nanj, razburjen vsled njegovega smeha.

— Imel sem opravila — v lastnih zadevah.

— Takoj — kdo je pa večerj delal tukaj tak škandal?

— Midva, — je dejal Orlov.

— Vidva! Jako dobro, jako dobro! Ha ha! . . . Saj vidva delata, kot bi bila tukaj doma. Potepaš se okrog brez dovoljenja! . . .

— Saj vendar nisem tlačen!

— Molči! Tu nista v krčmi, predzračje! Pokazal vama bom, kje sta!

Divja, predrzna sila, strastna želja, vse uničiti in se oprostiti dušo mučilega kaosa, se je naenkrat polastila Griške. Bilo mu je, kot da bo v prihodnjem trenutku storil nenavadno, veliko dejanje in z enim mahom raztrgal verige,

oklepajoče njegovo temno dušo. Stresel se je, začutil v srcu prijeten hlad, stopil z mačje-veselim obrazom pred doktorja in dejal:

— Ne mučite vendar tako svojih pljuč, ne upijte tako! . . . Saj dobro vem, kje sem. . . v hiši morilcev!

— Kako si rekel? Kakšna beseda je bila to? — je vskliknil doktor v silnem presenečenju.

Griška je čutil, da je izgovoril nespodobno, silno razžaljivo besedo, a to ga ni motilo, ampak se je bolj podžgalo njegovo predrznost.

— Bilo ni tako hudo. . . lahko jo je hote pogoltniti! . . . Matrona vzemi svoje stvari!

— Ne, moj dragi, tako hitro se ne bomo ločili! — je rekel doktor z nič dobrega obetajočim glasom. — Naprej tvoj odgovor! . . . Tebe, lopov, si hočem privoščiti. . .

Griška mu je zrl kljubovalno v obraz — bilo mu je, kot da se dviga v zrak in diha vsak trenutek lažje.

— Ne vpijte vendar, Andrej Stefanovič! . . . Nikar se ne kregajte! Vi mislite, da lahko z mano poljubno komandirate, ker imamo kolero tukaj. . . Potem ste slabo poučeni! . . . Vse vaše zdravljenje ne pomaga nobenemu človeku in ni vredno piškavega oreha. . . In da sem imenoval vašo barako hišo morilcev — no. . . saj to je bilo nepotrebnost, in seki sem to samo radi tega, ker sem bil razburjen. . . To da slednjič. . . da tako upijete nad menoj. . . za to nimate nobene pravice. . .

— Le nikakih izgovorov, dragi moj! — je rekel doktor povsem mirno. — Čakaj, tebe naučim. . . He, pridite enkrat sem!

Na hodniku se je nabrala že precejšnja družba gledalcev. Griška je mežikal z očmi in stiskal zobe.

— Jaz se nikakor ne izgovarjam in se tudi ničesar ne bojim. . . In če vam je toliko na tem ležeče, da se pripravite z mano. . . potem bom govoril tudi jaz!

— Dobro, govori toraj. . .

— V mesto bom šel in na ves glas upil: Otroci, poslušajte, ali veste, kako se ozdravlja kolera?

— "Ka-aj?" je vskliknil doktor z izbuljenimi očmi.

— Da — in potem bomo prišli semkaj in pričel bomo enkrat z desinfekcijo, z iluminacijo celo. . .

— Kaj praviš? Za vraga vendar! — je siknil doktor Vaščenko popolnoma izven sebe.

— Kaj govoriš, budalo? — je ponovil doktor.

— "Budalo!" je odmevalo po ce-

li Griškini notranjosti. Razumel je, da popolnoma zasluži to ime in vsled tega spoznanja je postal še bolj razburjen.

— Jaz že vem, kaj govorim. . . Meni je sploh vse jedno, — je dejal z gorečimi, jeznimi očmi — "kakor je pač ljudem naše vrste vedno vse jedno in smo zelo neumni, če se pustimo premagati od svojih čustev. . . Matrona vzemi svoje stvari!"

— "Jaz ne grem", je rekla odločno Matrona.

Doktor je ob začudenju pogledal in ni vedel, kaj bi počel.

— "Ti si ali pijan ali pa neumen!" je dejal Griški. — "Ali sploh še več, kaj delaš?"

Griška še vedno ni odnehal — po njegovem mnenju ni smel odnehati.

— "Ali morda vi veste, kaj vi delate?" je odgovoril zaničljivo doktorju. — "Tu govorite o desinfekciji. . . ha, ha. . . Bolnike zdravite. . . zdrave puščate poginiti v bridkosti življenja. . . Matrona razbijem ti glavo, če sedaj ne greš z mano!"

— "Ne grem s teboj!"

Bleda in nepremična je stala njim, toda zrla je odločno in hladno v Griški obraz. Tega je polagoma zapuščala zavest njegovega junaštva, povsili je glavo in se molče obrnil v stran.

— "Fej!" je rekel doktor in izpljunil. — "Vrag naj se spozna, kaj na se spozna, kaj na to pomeni! — Poslušaj me, ti: sedaj glej, da se mi pobereš. . . Pojdi svoja pota in bodi zadovoljen, da ti nisem dal še spominskega lista s seboj. . . Pred sodnike spadaš pravzaprav. Norec! Sedaj ven!"

Molče, v temne misli zatopljen je pogledal Griška doktorja. Mnogo ljubeš bi mu bilo, ko bi ga bili pretepli ali vsaj peljali na policijo. Toda doktor se v svoji dobrohotnosti ni poslužil teh sredstev, posebnost ker je smatral Orlova za nenormalnega.

— "Poslednjič te vprašam: ali greš z mano?" je rekel in zamahnil zaničljivo z roko. — "Kaj hudiča slednjič potrebujem!"

— "Svoje glavnice ti, neumni!" je rekel doktor nejevoljno.

— "Ne zabavljajte!" je skliknil Griška. — "Jaz grem toraj, vlačuga ti, prokleta. . . Morda se še kdaj vidiva v življenju, morda tudi ne. . . popolnoma kakor jaz hočem. Če se pa zopet vidiva — potem se ti ne bo godilo dobro, to ti povem!"

S temi besedami se je obrnil Orlov — proti vratom.

— "Zbogom. . . dramatični junak!" je zaklical doktor sarkastično, ko je stopal Griška mimo njega. Grigorij je obstal, dvignil svoje jezo žareče oči proti doktorju in rekel tiho in oprezno:

— "Pustite me pri miru. . . Ne napenjajte zopet prsa. . . zastalo je, ne da bi bilo koga ranilo. . . kaj hočete še?"

Pobral je svojo mokro čepico, jo posadil na glavo, se zbral in odšel, ne da bi se ozrl na Matrono.

Doktor je vprašajoče pogledal Orlovo. Stala je pred njim, smrt-nobleda obraza. Doktor je poki-mal z glavo za Grigorijem in jo vprašal:

— "Kaj mu je pravzaprav?"

— "Jaz ne vem. . ."

— "Hm — in kam gre sedaj?"

— "V krčmo. . . pil bo," je rekla Matrona z gotovim glasom.

Doktor je nagrbnčil čelo in jo zapustil.

Matrona je pogledala skozi okno. Od barake proti mestu je šla v večernem polmrazu, med dežjem in vetrom urnih korakov temna možka postava. Ničesar drugega ni bilo videti na prostornem, od dežja premočenem polju.

— Matrona Orlova je še bolj prebledela, šla je v kot sobe, pokleknila in pričela moliti, priklanjajoč se pobožno k tlem, vzdihujoč med strastnim šepetom svoje molitve in drgajoč si z razburjeno tresočimi se dokami vrat in prsa.

(Konec prihodnj.)

Mati in otrok utočila.
Žena seljaka Gjura Gjonoviča se je z otrokom v naročju ob rekli Lin vračala s polja domov. Ženi je najbrže spodrsnilo in padla je z otrokom vred v deročo reko. Oba so odnesli valovi. Trupli so čez nekaj ur potegnili iz vode.

Kretanje parnikov - Shipping News

1. Julija: Homerik, Cherbourg; Luetsow, Bremen; Berlin, Cherbourg, Bremen.
3. Julija: Paris, Havre; Leviathan, Cherbourg; Zealand, Cherbourg, Antwerp.
6. Julija: PRESIDENTE WILSON, TRST; — SKUPNI IZLET; Columbus, Cherbourg, Bremen.
7. Julija: Aquitania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.
8. Julija: Olympic, Cherbourg; Deutschland, Cherbourg, Hamburg.
10. Julija: Cleveland, Cherbourg, Hamburg; York, Bremen.
13. Julija: Relance, Cherbourg, Hamburg.
14. Julija: Berengaria, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.

17. Julija: Majestic, Cherbourg; Frange, Havre; Pennland, Cherbourg, Antwerp.
21. Julija: Mauretania, Cherbourg.
22. Julija: Hamburg, Cherbourg, Hamburg.
24. Julija: Paris, Havre; Homerik, Cherbourg; Belgenland, Cherbourg, Antwerp; Muenchen, Cherbourg, Bremen.
27. Julija: Resolute, Cherbourg, Hamburg.
28. Julija: Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
29. Julija: Westphalia, Hamburg.
31. Julija: Zealand, Cherbourg, Antwerp; Bremen, Bremen.

NAJČENEJŠA VOJNA V JUGOSLAVIJO
COSULICH PROGA
DIREKTA SMER POTOVANJA
Kratka železniška vožnja do doma po zmerjeni ceni. Odpusti proti Trstu in Dubrovniku.
PRESIDENTE WILSON
6. JULIJA — 31. AVGUSTA
MARTHA WASHINGTON
10. AVGUSTA — 30. SEPTEMBRA
Vprašajte za cene in prostore v bližnji agenciji.
PHILIPS BROS., 2 West St., N. Y.

ŽENSKA
dobi dobro stanovanje pri Gertrud Sustar, 160—1st Ave., New York, N. Y.

POZOR ROJAKI!

Prosti pouk glede državljanstva in priseljevanja je vsak četrtek in petek med 1. uro popoldne in 10. uro zvečer v ljudski šoli št. 62 Hester & Essex Street, New York City.
Vprašajte za zastopnika Legije za Ameriško Državljanstvo.

DETE IZPRAŠUJE . . .

Stanovala sta visoko v podstrežju. Samo iz kuhinje se je videlo skozi edino okno na ulico. Dete je zlezlo nekoč na stol in pogledalo skozi okno. To je bilo prvič v njegovem življenju. Nova čuda so ostala pred njegovimi očmi. Dotedaj je dete poznalo samo dvorišče s psom, raztrganimi otroki in smetmi. Tam doli pa je bila ulica, in na njej množica ljudi, kočij, trgovin in lepo oblečenih otrok, ki so jih vodile mame in za roko.

Dete je vprašalo: — Mamica, zakaj ne greva tudi midva tja doli?

— Si še premajhen, — je odvrnila mati.

— Saj je tamle eden še manjši, — ugovarja otrok.

— Pa ima novo, lepo obleko, — pojasni mamica.

— Zakaj pa jaz nimam take obleke?

— Nimaš očeta, da bi ti jo kupil.

— Pa zakaj nimam očeta? Kupi mi še očeta.

Mati molči.

— Zakaj mi nisi kupila očeta? — sili dete.

— Nisem imela denarja.

— Nisi imela denarja — — — ponavlja dete in misli na otroke, ki imajo lepe obleke, očeta in denar.

ISČE SE DOBRE DOGARJE
za izdelovanje francoskih dog. Za nadaljna pojasnila naj se piše na: Massman & Co., 2359 Tchoupitoulas St., New Orleans, La. (3x 29,30&1)

Prav vsakdo -

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI
v "Glas Naroda".

ADVERTISE in GLAS NARODA

Pozor rojaki!

V zalogi imamo
SVETO PISMO
(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

SLOVENSKO - AMERIKANSKI KOLEDAR
za leto 1926

Cena 50c s poštnino vred.
s naročilom pošljite ename ali money order na:

"Glas Naroda"
82 Cortlandt St.,
New York, N. Y.

82 Cortlandt St., New York, N. Y.